48Դ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1096 Կ ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 18/31 ՅՈՒՆՎԱՐ 1905 25 ԶԻԼԳԱՏԷ 1322 = 18 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1320

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՅԷՐ ԵՒ ՅՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ
ՈՐՊԻ ԿՈՒՂՂԻՒ ԱՄԷՆ ՕՐՎԱ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Ալի Խառաէոի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած դրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԵԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՒԱԳԵԼԻՑՆԵՐԸ

Թուրքեան անիմանալի գաղանիք ներին մին է աւագութեան մէջ դրուած հրապոյրը, որուն կը ձգտի ամէն ղէյլան էակ, գիտնալով հանդերձ թէ անոր աւելի ծանր սպառնախանատուութեան ներքեւ կը մնայ մարդ։

Աւագերեցը, որ, ինքնին՝ ձեռնադրութեան առաջնութեան կարգով կ'ընտրուի ու կը վաւերանայ Պատրիարք Սրբազանին կողմէ [անձնական արժանիք ու հեղինակութիւն փնտռելը աւելի խոհական պիտի համարուէր՝ քանի որ ասոնք ո՛չ սարիքով ձեռք կը բերուին ոչ ալ ալեւոր կեանքով] իր անբիծ ու հաւատարիմ պաշտօնավարութեամբը օրինակ և ուղեցոյց է իր կարգակիցներուն, պատ. ոյ անդամ Թաղ. Խորհուրդին, վարժարանի հոգաբարձութեան, Ագքատախնամի (եթէ գոյութիւն ունի) և նախագահ անոնց. ի բացակայութեան Առաջնորդի կամ քարոզչի։ Ան պաշտօն ու պատասխանատուութիւն ունի եկեղեցւոյ կարգ ու սարքին հսկելու, մայրաքաղաքս մէջ Գաւառական՝ գաւառներու մէջ առաջնորդական հրահանգին համաձայն։

Օրինաւորութեան պահապանն է ան եկեղեցւոյ մէջ, ներդաշնակութեան լիրը քահանաներուն ամէն տեղ, շնորհալից պատկառանքը ժողովներուն և իր օրնաբեր այցելութիւնը յաճախ պէտք է քալլերէ ուսանող մանկտին վարժարանին մէջ։

Աւագերէցը, իր ծուխերուն հանդէպ քահանայական պարտականութիւնները կատարելով հանդերձ, խորհրդատու մարմին մըն է միւս քահանաներուն։

Զարիքը նախատեսելով հեռացնելը աւելի դիւրին է քան զայն դարմանելը։

Քահանաներուն պարտքն է իրենց ծուխերը մանրամասն կերպով ուսումնասիրել, անոնց վարքի, բարքի թերութիւնները, անկանոն կեանքի, մէկ խօսքով ոչ-քրիստոնէավայել ընթացքի մէջ ապրող ու գիտակցաբար կամ անգիտակցաբար մոլութեան մէջ ինկողները, ընկերային կեանքի հիւանդոներ, ամուսնական, ընտանեկան մարքոներ նկատելով քարոյական ամէն միջոց գործադրել և հեռատեսութեամբ ջնջիլին առլիը առնել։ Թէ որ այն սկզբունքը՝ որ մեր քահանաներուն մէջ մեր ընկերային դատնութիւնները զգալի կերպով պիտի նուազին և բացառաբար դատաստանի ենթարկուած ամուսնական խնդիրներու մէջ ամենէրցին ամենկակիրը լիազոր պիտի ըլլայ՝ ինկ աւագերէցին՝ արուելիք վճիռին հիմ պիտի դիզէ, ու առնցմով զբաղող Դատ. Խորհուրդն ալ իր ընելիքին մէջ չպիտի շուարի վերջապէս։

Ինչ արդիւնաւոր կարգադրութիւն մը պիտի ըլլար եթէ ամէն աւագերէց հոգ տանէր գէթ ամիսը անգամ մը քահանայական ժողով գումարելու, ուր խօսուէր կրօնքի ու բարոյացումի գլխաւոր եղանակներուն վրայ, ըսէին, լսէին, զիրար հակնային ու կարելի եղածին չափ միանուագ ներդաշնակութեամբ հովուէին ժողովուրդը և ամէն քաղաքի մէջ տարին գէթ մէկ երկու անգամ ժողով կազմէին ուսումնասիրելու համար թէ իրենց հովուած ժողովուրդին մէջ կրօնասիրութիւնն ի՞նչ ասպիճան տեղ ունի և թէ ի՞նչ միջոցներով կարելի է զգուշացնել ժողովուրդը չարէն և հեւատասիրեմ ու պարկեշտ վիճակի մէջ պահպանել զայն հեռու՝ սատանային փորձութիւններէն։

Այսա կարեւոր պէտք մըն է նաև ոնենալ կրօնական հրատարակութիւններ, որոնցմով մեր հոգեւոր հայրերը քարոզէին անընդհատ կրօնքի, բարոյականի, հաւատարմութեան նիւթերուն վրայ, անով ժողովուրդին աւելի՛ հանգիստ ու քաղցր կենցաղ մը պիտի ապահովուէր, շնորհիւ վեհափառ կայսեր, որ միշտ հայրախնամ հոգածութիւնն ունի իր բոլոր հպատակներուն մասին։

Եկեղեցւոյ պաշտաւութեան և անոր վերաբերեալ կարգադրութեանց առնդապահը Աւագերէցն է և Թաղ. Խորհրդոյ որոշումները անոր հաւանութեան դրոյմը պէտք է կրեն միշտ։

Փոխ-աւագերէցը պաշտօն ունի եկեղեցւոյ առօրեայ գործերու կանոնաւորութեան հսկելու. երբ բացակայ ըլլայ Աւագերէցը, նա ինքնանունի իր կողմէն նոր կարգադրութիւններ ընելու եկեղեցիին մէջ։

Քահանաները հնազանդ պէտք է ըլլան Աւագերէցին, և սա՝ արդարադատ և անաչառ՝ անոնց իրաւունքներուն և զարգացմանց անձերի կատարման համար։

Ուր էր թէ մեր Աւագերէցները — Ի՜ ամէն քահանայ — քարոզելու ալ յատկութիւնն ունենային, հոգեշահ խորհուրդներէ չի զրկելու համար իրենց հօտը, երբ մանաւանդ առանձին քարոզիչէ զուրկ վիճակով կ'ապրի ան, և աշխարհային հոգերով ծանրաբեռնած՝ միշտ չունի հոգին անունդն ալ մատակարարելու ինքնիրեն։ Կը հաւատամ թէ նա կուսակրօն քարոզիչէն աւելի՝ օգտակար պիտի ըլլար ժողովուրդին ընկերային տեսակէտով, վասն զի նա իր ընտանեկան ու հովուական յարաբերութիւններով ժողովուրդին պէտքերը ծանէ՝ ու կմկմալով հեռուելը կարդաց։

Դարոցը կիսաս աւարտող եւ իր մարմնոյն վրայ քնաւ կամ շատ քիչ գաղափար ունեցողներու համար բանակագիտ առիթներ են մեր այս «ժողովրդական դասեր»ը՝ որոնցմէ իրենց պարզ ու դիւրահասկնալի բացատրութիւններով ամենեն նուազ զարգացած անձանց իսկ դիւրամատչելի եւ օգտակար կրնան դառնալ։ Ջերմապես կը յանձնարարեմ ասոնց ընթերցումը, ոչ միայն իբրեւ օգտակար ժամանց, այլ եւ անհրաժեշտ դաս։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

Ի՞ՆՉ Կ'ԸԼԼԱՆ ՄԵՐ ԿԵՐԱՄՈՆԵՐԸ

Մանդատութիւնը մեր գործարանաւորութեան ամենէն ցայտուն երեւոյթն է։ Սար պաշտօնն է մարմնոյն մտած մասերը վերանորոգել, կամ աւելի գիտական կերպով խօսելով մանդատութեամբ մեր նպատակն է մեր բջիջ աշխատաւորներուն գործունէութիւնը յարատեւ պահելու համար անոնց ապառած նիւթերուն տեղը նոր նիւթեր հայթայթել։ Մանդատութիւնը ընդհանուր կերպով նկատի առնելով պիտի տեսնենք որ այս կարեւոր երեւոյթը քանի մը գլխաւոր փուլերէ կը բաղկանայ։ Սուունդները իրենց բնական վիճակին մէջ չեն կրնար մեր բջիջներուն զանազան պէտքերուն ծառայել, այս պատճառաւ մեր սնունդները մեր մարսողական խողովակին մէջ առաջին կերպարանափոխութիւնները կրելէ յետոյ կ'անցնին արեան մէջ։ արիւնն ալ իր պաշտօնին բերմամբ այս նիւթերը կը բաշխէ մարմնոյն ամբողջ կէտերը. բջիջները այսպէս ամբան չրջանին շնորհիւ իրենց բոլոր պէտքերը հոգալէ վերջ անունդներէն մարմնոյն օգտակարութիւն չունեցող շատ մը աւելորդ նիւթերն ալ դուրս կը թողուն զրս պարտաւոր ենք մէզի, քրտինքի, արտաշնչման և ուրիշ զանազան եղանակներով մարմնէն դուրս վարել։ Ուրեմն սնունդառութիւնը ունի երեք գլխաւոր մասեր, մարսողութիւն, արեան շրջան և վատնում։ Առնենք մարսողութիւնը։

Մարսողութեամբ նպատակ ունինք մեր առած մսունդները բջիջներուն կողմէ գործածուելու վիճակի մը մէջ դնել։

Սնունդները իրենց բուն փոփոխութիւններն բջիջներուն մէջ է որ կը կրեն։ Այս իրողութեան հաւաստիանալու համար հարեւանցի ակնարկ մը նետել կը բաւէ մեր մարմնոյն վրայ. պիտի տեսնէք միս, ոսկոր, մազ եղունգ ևն. բնական է որ ասոնք մեր վիճակով արտաքին աշխարհէն չփոխանցուեցան. այլ պարզապէս մեր առած սնունդներն են որոնք մեր գործանաւորութեան մէջ չարունակական ձեւափոխութիւններով եկած յանգած են այս վիճակներուն, ուրեմն մեր կերած հացամթերքները, ապուրները, բանջարեղէնները, գոնֆիթիւրները ո՛ւր և ասոնք ո՛ւր. այս երկու եզրերուն միջեւ գտնուած փոխոխութեանց յաջորդական փուլերը բացատրել մեր կարողութենէն վեր է և կրնայ մեզ չատ հեռուները տանիլ, տակաւին գիտուններն ալ շատ քիչ բան գիտեն ասոր վրայ. ինչպէս և ինչ օրէնքով է որ միեւնոյն սնունդները բջիջներուն գործունէութեանց շնորհիւ ոսկորի, միսի, դնդերի, ջիղի, մորթի և ուրիշ ձեւերու կը փոխուին. այս խորհրդաւոր երեւոյթները առկաւին մութ կը մնան մեզ համար։ Անկնելով մեր բուն նիւթին, տեսնենք թէ ինչ վիճակներու կ'ենթարկուին մեր առած կերակուրները մեր մարսողական գործարանին մէջ։

Մեր մարսողական գործարանը առհասարակ խողովակի մը կը նմանի որ կը սկսի բերնէն և կը վերջանայ սրբատողով. այսինքն այն դուռով որկէ դուրս կուգանք մեր աւելորդները։ Այս երկու էկտերուն հեռաւորութիւնը թէեւ արտաքուստ կարճ կ'երեւայ. սակայն պիտի զարմանաք երբ ըսեմ թէ բուն մարսողական խողովակը չափելով պիտի հասատանէք որ ասոր երկայնութիւնը մարդոն հասակին եօթը անգամն է, ուրեմն առով կրնանք երեւակայել թէ մարսողութիւնը որքան ընդարձակ մակերեսի մը վրայ է որ կը կատարուի։ Մարսողական խողովակին մեր մարմնոյն մէջ ունեցած դիրքին վրայ կարելի եղածին չափ ճշգրիտ գաղափար մը կազմելու համար երեւակայեցէք մարդկային բերանը, որուն ինչ ձեւ ունենալը ամէնքդ ալ գիտէք. ասոր կցեցէք 30 սանտիմէթր երկայնութեամբ քաւելու խողովակ մը, ճիշդ այն խողովակին պէս զոր կը գործածեն գինեպանները գինին տակառէն ուրիշ ման մը փոխադրելու համար, այս խողովակին ստուգ պիտի ըսենք. ասոր վարի ծայրը աւելցուցէք 1500 կրամ ջուր առնող հոդիւի տիպ (թուլում) մը, այս ալ սատանքը պիտի կազմէ որ կը գտնուի փորին մէջ. մարսողական խողովակին ասկէ վերջ եկող մասերը աւելի դիւրաւ հասկնալու համար ձեզի դիտել պիտի տամ ոչխարներուն պտումպարները. առէք ասոնցմէ 6, 5 մէթրի երկայնութիւն մը, լաւ մը մաքրելէ վերջ քիչ մըն ալ մէջը փչեցէք և յետոյ մէկ ծայրը սատանքին վարի քերնին կապելէ վերջ այս պտումպարները իրարու վրայ ծալելով ծրար մը կազմեցէք և թեկնէք որովայնին, այսինքն փորին մնացեալ մասին մէջ. ահա ասոնց ալ նրբաղի (ինճէ պաղրսագ, անունը պիտի տանք, բայց այս նրբաղիին վարի ծայրը բաց մնաց, ասոր թեան մէջ։ Եւ ձեզի մանրամասնութեամբ պիտի նկարագրեմ թէ ի՛նչ պիտի ընէք։ Հարուստ ֆայը Սաղաթիէլեան անունով Ամերիկացէն եկած մարդ մըն է։ Միտքդ մէջ ազէկ պահէ անունը, Սաղաթիէլեան։

—Սաղաթիէլեան. ակրկնեցին պառուան ու Եւտոքիա, որոնք ապուշի պէս կախուած էին Էլէնիի բերնէն։

Այս վեղջինը չարունակելով,

—Սաղաթիէլեան ըսաւ, ասիկա Ամերիկայէն հոս նոր եկած միլիոնատէր մըն է, զաւակ մը ունէր հոս, զոր մեր ասն մէջ ճանչցած պիտի ըլլաք երկուքդ ալ։ Ուր է, Քոլ անունով մէկը չէ՞ր գար մեզի։

—Միկուրթաճի՞ն Ցարցուց պառուը։

—Այո՛ պատասխանեց Էլէնի։

—Ես զայն չատ ազէկ կը ճանչնամ յարեց Եւտոքիա, չարունակ պարգեւներ կուտայ երբ գինովնար։

—Այո, նոյն այն երիտասարդը ըսաւ Էլէնի։ Անիկա այս միլիոնատէր Գ. Սաղաթիէլեանին զաւակն է եղեր, և հիմա հօրը հետ մէկտեղ կը բնակին Բերա։ Բա այս պէպէքիդ հայրը այս Մէլիս Թոլը եղած պիտի ըլլայ, ես անհրաժեշտ վկաները հայթայթած եմ, որոնք պէտք եղած տեղն պիտի գան հաստատեն թէ ճշմարտապէս քեզի հետ կենակցած է Մ. Թոլ և այս պէպէքը ձեր կենակցութեան պտուղն է։

Պառուին աչքերը չողոքին այս յայտնութեան վրայ, անմիջապէս հասկցաւ խստակցին խորամանկ դարձուածները և անոնց տակ աքօղուած գաղտնիքը։ Հիմա համոզուեցաւ թէ ի՛նչ մեծ բաղդ կնպասէր իրենց, ուստի անբացատրելի հանգիստութիւնով մը ընդմիջեցով Էլէնին,

—Հապկուց ըսաւ, Եւտոքիային ընելիքը հիշդ ու հիշդ սիկուրթահի Թոլին կենակիցը հռչակել է ինքզինք և պէպէքն ալ անոր զաւակը. բայց անանցանք թէ անանք չուտով պիտի ընդունին Ամանկ առաջարկ մը։

—Ո՛հ, գոչեց Էլէնի, կը կարծէ՞ք որ առանց ընդդիմութեան այս պիտի ըսեն։ Բնական է որ ամենէն մեծ փոթորիկները փրթին մեր գլխուն։ անանք հարուստ են, մենք աղքատ. դրամին ոյժով պիտի չանան խղդել մեր ընտանեկան հնմարտութիւնը և ստիպեն որպէսզի հոս հոս ինան, բնենց գլխէրը քարին զարնեն պիտի չկրնան մեր ձեռքէն ազատիլ, եթէ Եւտոքիա մինչեւ վերջը պահէ իր կորովը և վանդանցի սայտանալիքներու ու մէկ քանի թերթեր խօսանգուներու առջեւ չընկճի։ Հիմա դուք պէտք է որ ազէկ վարուիք ձեր ընելիքին որ չատ նուազդները այս վիճակէն կը ստիպուին նրբաղիներուն բոլոր ոլորտները չրջիլ և քանի մասնեան հատ աղիին, թէ՛ քանակութեամբ կը նուազին և թէ տեսակով ալ կը փոխուին, այնպէս որ այլ եւս հատ աղիին մէջ նեխեալ և գարշ վիճակ մը ստանալով հետզհետէ կը դիզուին և մարդուս բնական պէտքը զգացնել կուտան։ Ուրեմն այս ըսուածներն դի՛ր ին է հետեւցնել թէ ստամոքսը աւելի բուն մարսողութեան գործարանն է իսկ նրբաղիներուն պաշտօնը ընդհանրապէս ստամոքսին մարսած կերակուրները արեան մէջ անցընել է։ Հատ աղիին մէջ անցնող նիւթերը արեան մէջ մտնելու անյարմարներն են, որոնք մարմնոյն համար ոչ է օգտակարութիւն մը չունենալուն պէտք է որ դուրս արտաքսուին։ Ահա սնունդներուն մինչեւ այս կէտը հասնելը առ առաւելն 4—5 ժամ կը տեւէ ուրկէ վերջ կը սկսինք դարձեալ անօթութիւն զգալ։ Քանի որ առիթը պատահեցաւ, ըսենք ուրեմն թէ ի՞նչ է անօթութիւնը։

Պիտարեւ զարմանալի է որ գիտութիւնը որ համամաբար աւելի նրբին գաղտնիքներու կրցած է թափանցել, տակաւին չէ կրցած այս հասարակ և պարզ երեւոյթը մեկնել։ Տեսակ տեսակ բացատրութիւններ կան այս մասին. նախ անօթութիւնը ո՞ւր կը զգանք. շատ ստամոքսը կը ցաւնեն. սակայն մենք տեսանք թէ սնունդի իսկապէս պէտք ունեցողը ոչ թէ ստամոքսն է, այլ մարմնոյն հիւսուածները կազմող հանուր բջիջներն են։ Ոմանք այս զգացումը կը վերագրեն ստամոքսի ջիղերուն. սակայն այս ալ հաստատուած չէ։ Վերջապէս կրնայ լսուիլ թէ անօթութիւնը այնպիսի ներքին ընդհանուր զգացում մըն է որ յառաջ կուգայ գործարանաւորութեան մէջ սնունդի պակասութենէն։ Ծարաւի զգացումը աւելի արեան վերաբերեալ երեւոյթ մը ըլլալուն զայն պիտի բացատրեմ յաջորդիւ արեան շրջանի ուսումնասիրութեան մէջ։

ՄԱՆՈՒԱՍԷ Գ. ՉԷՎԻԿԵԱՆ
Բժիշկ—Ուսանող

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայ Ֆրայէ Բրեսք»ի Ցունվար 28ի խմբագրականն

Անգործութեան երկար չրջանը ժամանակ մը երկրորդական ըրաւ Ս. Ասիոյ ազատվարին կացութեան հետաքրքրութիւնը։ Մեծ դէպք մը միայն պիտի կրնար հանրային ուշադրութիւնը կրկին դարձնել Մուքտէնի կողմը։ Եթէ ճաքնցի զօրավար Բուրօքիի սպայատ երթաքը։ Եւ ձեզի մանրամասնութեամբ պիտի նկարագրեմ թէ ի՛նչ պիտի ընէք։ Հարուստ ֆայը Սաղաթիէլեան անունով Ամերիկացէն եկած մարդ մըն է։ Միտքդ մէջ ազէկ պահէ անունը, Սաղաթիէլեան։

—Սաղաթիէլեան. ակրկնեցին պառուան ու Եւտոքիա, որոնք ապուշի պէս կախուած էին Էլէնիի բերնէն։

Այս վեղջինը չարունակելով,

—Սաղաթիէլեան ըսաւ, ասիկա Ամերիկայէն հոս նոր եկած միլիոնատէր մըն է, զաւակ մը ունէր հոս, զոր մեր ասն մէջ ճանչցած պիտի ըլլաք երկուքդ ալ։ Ուր է, Քոլ անունով մէկը չէ՞ր գար մեզի։

—Միկուրթաճի՞ն Ցարցուց պառուը։

—Այո՛ պատասխանեց Էլէնի։

—Ես զայն չատ ազէկ կը ճանչնամ յարեց Եւտոքիա, չարունակ պարգեւներ կուտայ երբ գինովնար։

—Այո, նոյն այն երիտասարդը ըսաւ Էլէնի։ Անիկա այս միլիոնատէր Գ. Սաղաթիէլեանին զաւակն է եղեր, և հիմա հօրը հետ մէկտեղ կը բնակին Բերա։ Բա այս պէպէքիդ հայրը այս Մէլիս Թոլը եղած պիտի ըլլայ, ես անհրաժեշտ վկաները հայթայթած եմ, որոնք պէտք եղած տեղն պիտի գան հաստատեն թէ ճշմարտապէս քեզի հետ կենակցած է Մ. Թոլ և այս պէպէքը ձեր կենակցութեան պտուղն է։

Պառուին աչքերը չողոքին այս յայտնութեան վրայ, անմիջապէս հասկցաւ խստակցին խորամանկ դարձուածները և անոնց տակ աքօղուած գաղտնիքը։ Հիմա համոզուեցաւ թէ ի՛նչ մեծ բաղդ կնպասէր իրենց, ուստի անբացատրելի հանգիստութիւնով մը ընդմիջեցով Էլէնին,

—Հապկուց ըսաւ, Եւտոքիային ընելիքը հիշդ ու հիշդ սիկուրթահի Թոլին կենակիցը հռչակել է ինքզինք և պէպէքն ալ անոր զաւակը. բայց անանցանք թէ անանք չուտով պիտի ընդունին Ամանկ առաջարկ մը։

—Ո՛հ, գոչեց Էլէնի, կը կարծէ՞ք որ առանց ընդդիմութեան այս պիտի ըսեն։ Բնական է որ ամենէն մեծ փոթորիկները փրթին մեր գլխուն։ անանք հարուստ են, մենք աղքատ. դրամին ոյժով պիտի չանան խղդել մեր ընտանեկան հնմարտութիւնը և ստիպեն որպէսզի հոս հոս ինան, բնենց գլխէրը քարին զարնեն պիտի չկրնան մեր ձեռքէն ազատիլ, եթէ Եւտոքիա մինչեւ վերջը պահէ իր կորովը և վանդանցի սայտանալիքներու ու մէկ քանի թերթեր խօսանգուներու առջեւ չընկճի։ Հիմա դուք պէտք է որ ազէկ վարուիք ձեր ընելիքին որ չատ պարզ բան մըն է։ Օր մը երբ ձեզի լուր տամ, դուն, Եւտոքիան ու պէպէքը առած Գ. Սաղաթիէլեանի տունը պիտի երթաս, որդեակս ես մաքսոր հագուստներ պիտի հագուցնեմ ձեզ, որ ներս մտնելու դժուարութիւններ չքաշէք։ Ծառաներուն այնպէս մը պիտի ցոյց տաք որպէս թէ դուք Գ. Սաղաթիէլեանի ծանօթն էք և անոր հետ մինակ տեսակցելու կ'երթաք։ Այսպէսով կրնաք վստահ ըլլալ թէ առանց արգելքի մինչեւ մարդուն սենեակը կը հասնիք. հոն Եւտոքիա պէտք է բոլորովին լուրջ դէմք մը առնէ և այնպիսի ընթացքի մը հետեւի, որպէս թէ պարոնատին կը ներկայանայ. դուք ալ պէպէքը կ'առնէք ու միլիոնատէրին գիրկը կը դնէք, ներկայացնելով զայն իբրեւ անոր թոռը, որ Բոլին զաւակն է։ Անաւասիկ գործին հիմը այս է, ալ անկէ անդին պէտք եղածները դուք կրնաք պարագային համեմատ խօսիլ. դուրսէն անհրաժեշտ եղած հեւակերպութիւններն ալ մենք մեր ընկերներով պատրաստ ենք կատարելու։

(Շարունակելի)

ՊՕՍԹԸ

ՌՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

ՎԷՊ

ԱՅՍՈՒԱՆԱԼԸՆԹԱՑՔԻ ՆԵՐԱՌԱՐԱ

ՆՐԲԱՐԴ ՄԱՆ

Ժէ.

Էլէնի կ'զգար պառուին խորամանկութիւնները և ներքնապէս կը զայրանար անոր դէմ։ Եթէ ինքը չհասնէր ապահովապէս անոթի ծարաւ պիտի մնային թէ պառուը և թէ իր թոռը։ Հետեւարար իր դրամները առնելէ և մեծ ապագայի մըն ալ ապահովութիւնը ստանալէ ետք՝ երբ այսպէս իրենք վիրենք բան մը տեղ կը դնէին, վերջին ծայր կը փրգռուէր, սակայն վերջին պահուն գործը չխանգարելու դիտաւորութեամբ, կոչում ըրաւ իր համբերութեան և խիստ մեղմութեամբ,

—Ինչո՞ւ ստորագրել կը տատամսիս Եւտոքիա, ըսաւ, ըսել է թէ ըրած խոստումներդ բոլորովին սուտ էին։

—Ինչո՞ւ սուտ ըլլան առարկեց աղջիկը։

—Եթէ ստոյգ ըլլային պէտք էր որ առանց տարակուսանքի ստորագրէիք, ուղղամիտ մարդ մը երբ խոստում մը կուտայ, միւնոյն բանն է իրեն համար, թէ՛ գրաւոր ըլլայ թէ՛ բերանացի։

Պառուը նկատելով որ Եւտոքիա չպիտի կրնայ ինքզինքը ազատել Էլէնիի խորամանկ հարցաքննութենէն,

—Ի՞նչ գիրուած է այդ թուղթին մէջ, հարցուց։

—Դրուածը հասկնալ պէտք է, յարեց Էլէնի, ձեզի թուղթ մը կը ներկայացնեմ կոր, եթէ վստահութիւն ունիք կը ստորագրէք, իսկ եթէ վստահութիւն չունիք ես ալ կը ձգեմ կ'երթամ։ Ասանկ պարագաներու մէջ, երբ ձգգումներ, անվստահութիւններ եւ առարկութիւններ ըլլան, գործը անյաջողութեան կը մատնուի կ'երթայ։ Մնաց որ Եւտոքիա կրնայ կարդալ թուղթին պարունակութիւնը։

—Վայ գլխուն, գոչեց պառուը, Եւտոքիային է մնացեր կարդալը։

Աղջիկը արժանապատուութիւնը վիրաւորուած զգալով ձեռքը առաւ թուղթը ու կմկմալով հետեւեալը կարդաց։

«Մենք ստորագրեալս, կը պարտիմք Տիկին Էլէնի 3000 օսմ. ոսկի, զոր պիտի վճարենք այդ դրամը։

—Ես ալ գիտեմ որ դուք այդ դրամը չպիտի վճարէք ձեր հիմկուան խղճալի կացութեան մէջ։ Այս թուղթը այն ատեն արժէք պիտի ունենայ երբ դուք 3000 ոսկին վճարելու վիճակի մը հասնիք։

—Խելքիս բանը չէ տարկեց պառուը, բայց քանի որ այնչափ կը պընդես, թող ստորագրէ։

Եւտոքիա դողդոջ ձեռքով մը ստորագրեց մուրնային տակը, նայնպէս պառուին անունն ալ գրեց որ վաւերացնելու համար իր ստորագրութեանը տակը խաչ մը քաշեց։

Դատաբարկուհին մուրհակը գրպանը դրաւ, և Եւտոքիայի դառնալով,

—Հիմա լրջութեամբ մտիկ ըրէ աղջիկս, ըսաւ, ինչ որ պիտի ըսեմ քեզ։ Այս զաւակը ալ՝ քու երբեմնի նշանածիդ զաւակը չպիտի ըլլայ։ Մեծարգոյս հարս մը ասնը պիտի ցուցնեմ քեզ, մեծ մարդ հոս հոն պիտ

կայտին կեդրոնը գանուող Բիթէրի թղթակիցը լաւ տեղեկութիւն առած է, հիմա պատահած է այդ մեծ դէպքը, «մեծ ճակատամարտ» մը։ Քանի մը օրէ ի վեր ռուսական դիրքերուն արեւմտեան թեւին վրայ սաստիկ թնդանօթաձգութիւն մը տեղի կ'ունենայ, որ շատ հեռուէն կը լսուի։ Զանսիմարքի ռուսական կեդրոնէն լուր կը տրուի թէ երեկ ամբողջ ճակատին վրայ անդորրութիւն կը տիրէր։ Ա. արեւմտեան թեւէն թնդանօթի խուլ որոտումներ միայն կը լսուէին։ Ճաքոնական բանակէն Ֆուշանի ճամբով Բրէյա հասած տեղեկութիւն մը ընդհակառակն կ'ըսէ թէ Ռուսք Հունհոյէն անցեր են, և Ճաքոնցիները անոնց վրայ յարձակեր են։ Այս լուրին մէկ մասը ապահովապէս սուտ է, այսինքն ա՛յն մասը՝ որ Ռուսերուն Հունհոյէն անցնիլը կը պատմէ, որովհետեւ Ռուսք Նահոյի վրայ վերջին կռիւներէն վերջ արդէն կը գանուէին Հունհոյի ձախ եզերքը։ ուստի առաջին պատեհութեամբ այդ գետէն անցնելու պէտք չունէին։ Եթէ հիշդ է որ Ճաքոնցիք յարձակման պարտաւորուեր են արեւմտեան թեւին վրայ, ամէն պարագայի մէջ կռիւը սաստիկ պէտք է ըլլայ։ Ասիկա անկարելի չէ, բայց անհաւանական է, որովհետեւ չենք կրնար ենթադրել թէ Ճաքոնցիք յարձակողական սկսած ըլլան, Նոկիին Օեամայի միանալէն առաջ, քանի որ դեռ պաշտօնապէս չծանուցուեցաւ այս պարագան։ Գիտենք թէ Բորթ Արթուրի անկումէն քիչ վերջ Նոկիի զօրքերը վերելան, բայց իրենց յատկացուած տեղերը հասան թէ ոչ, տակաւին չենք գիտեր։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ԾՈՎՈՒ ԵՒ ՑԱՄԱՔԻ ՎՐԱՅ

Թոքիոյէ հետեւեալը կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի։— Ճաքոնական կառավարութիւնը նաւային խոշոր ծրագիր մը կ'ուսումնասիրէ։ Նախ անմիջապէս շինութեան պիտի ձեռնարկուի 19,000 թոնս տարողութեամբ մեծ զրահաւորի մը, ժամական 18¼ հանգոյցի արագութեամբ։ Ասկէց զատ երկու զրահապատ յածանաւեր պիտի շինուին։ Մէկուն փայտեղէն լաստակերը արդէն պատրաստուած է։ 12,000 թոնսոց ուրիշ յածանաւերու շինութիւնն ալ ծրագրուած է։ Թորփիլեանաւերու և Թորփիլեակալածներու տորմիլները մեծ յաւելում պիտի կրեն։ Այս տարուան համար 15 ընդհանուաց մարտանաւեր պիտի աւարտին, որոնցմէ մէկ քանիներուն շինութիւնը արդէն աւարտած է, և Եօքօհամայի մէջ կը գտնուին։ Բաց ասոնց, բանակցութիւններ կը կատարուին շինական յածանաւի մը գնման համար։ Արդէն Ճաքոնցի նաւային սպաներ և զինուորներ Զինաստան դացած են նոյն յածանաւը Ճաքոն բերելու համար։ Դեկտ. 25ին աւարտեցաւ ամբողջ Նաւատորմին նորոգութիւնը։ Գօրնէոյի առջեւ կան երեք յածանաւ և զանազան Թորփիլեակալածներ։ Ցածանաւերու ուրիշ տորմիլ մըն ալ հարաւ կ'երթայ։ Թօկօ և Բամիմուրա ծովակալները իրենց տրամադրութեան տակ ունին երեք զրահաւորներ։ Երեք առաջնակարգ յածանաւեր պտոյտ կը կատարեն Ցուկարու նեղուցին մէջ։ Երեք կիսազրահ յածանաւեր և Ձիճնասան հին զրահաւորը հսկողութիւն կը կատարեն Զուլիմա նեղուցին մէջ։ Վլատիվոսթոքի պաշարման պաշտօնական յայտարարութեան կը սպասուի։ Ֆորմոզայի ցամաքը հանուեցաւ մէկ զօրաբաժին։ Երկրորդ կարգի յածանաւ մը, Թակազանա, կորսուած կը համարուի, որովհետեւ ամբողջ նաւաստիներուն անունները կ'երեւին կորուստներու ցանկին մէջ։ Ճաքոնական հինգերորդ զօրաբանակ մը կը պատրաստուի։ Այս ամսու վերջ Նոկիի ամբողջ բանակը պիտի միանայ մարէլալ Օեամայի հետ։ Ճաքոնցի զօրքերը ոգեւորեալ տրամադրութեան մէջ են։ 40 տարեկանէն վար բոլոր մարդիկը պիտի զինուորագրուին։ Թօքիոյի մէջ 30,000 վիրաւոր կայ։ Զօրավար Նոկիի սպայակոյտին պետը կը յայտարարէ թէ 203 Մէթր Բլուրին գրաւման առթիւ Ճաքոնցիներուն կորուստը եղած է 25,000 մեռեալ և վիրաւոր։ Ճաքոնական ժողովուրդին խանդավառութիւնը առաջուան պէս մեծ է։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԱՏԵՂԻՆ ՄԷՋ

Բուրօքաթքին անցեալ օր հեռագիր մը ղրկեց Բեթերսպուրկ, որուն պարունակութիւնը գաղտնի պահուած է, բայց դիտուեցաւ որ յանկարծ մեծ սպայակոյտը նիստ գումարեց Բուրօքաթքինի տրուելիք պատասխանին վրայ խորհրդակցելու համար։ Ամէն մարդ գիտէ թէ ռուս զինուորները խիստ ծանր զրկումներու ենթարկուած են, թէ պէտք եղած սնունդը կը պակսի իրենց, և թէ այս պատճառաւ շատեր կը պարտաւորուին հեռու տեղեր երթալ Զինաստանէն կերակրուելու։ Հաւար։ «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թղթակիցը կը կարծէ գիտնալ թէ Բուրօքաթքին ուղղակի կայսեր ղրկած իր հեռագրին մէջ յայտարարեր է թէ իրեն հրամայուած յարձակողականը խիստ դժուար պիտի ըլլայ իր զինուորներուն նեղ կացութեան հետեւանօք։ Ռազմականները և սիպերիացի զինուորները մանաւանդ ա՛յնքան ընկճուած են որ Պատերազմի համար գրեթէ ասնոց գոյութիւնը նշանակութիւն չունի։ Եւրոպայէն ղրկուած զինուորներն ալ ա՛յն գաղափարին կը ծառայեն եղեր թէ Բորթ Արթուրի անկումէն վերջ Պատերազմը այլեւս անպատակ է։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԶԷՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Միացեալ Նահանգաց արտաքին գործոց Նախարար Մր. Հէյ ծանոյց ռուս դեսպան Մր. Բասենի իր կառավարութեան իմացնել թէ Զինաստանի չէզոքութեան խնդիրը պէտք է Տէրութեանց Միջազգային ժողովի մը ենթարկուի։ Մինչեւ հիմա ռուս կառավարութեան պատասխանը չէ հասած։

ԲՐՕՖԷՍՈՐ ԹԱՑԱՆՕՎԱՔԻ

Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութիւնը դեռ նոր իմացուց՝ քանի մը շաբաթ առաջ Մանչուրիոյ ռազմավայրին մէջ սպանուած Լէհ գիտնական Թացանօվսքիի ընտանիքին թէ Բրօֆէսօրը կայսերական շնորհաց արժանանալուն համար էր որ արտօնուեցաւ Ծ. Սրբազան երթալ։ Բայց այս պաշտօնական տեղեկութիւնէն առաջ ընտանիքը արդէն Բրօֆէսօրին սպանութեան լուրը առած էր։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Նիւ Եորքի սեղանաւորներէն մէկ քանիները լուր առեր են թէ վատահելի աղբիւրներէ լուր տարածուած է թէ Ռուսիա անմիջապէս հաշուութեան առաջարկներ պիտի ընէ Ճաքոնի։

ՔՈՒՐՈՐԱՔՔԻՆ ՆՈՐ ԶՕՐՔ Կ'ՈՒԶԷ

Մուքէնէն ծածկագիր հեռագիր մը կը զեկուցնէ թէ Բուրօքաթքին ամբողջաբար կը խնդրէ օգնական զօրքեր փութացնել իրեն։ Կը յայտարարէ որ եթէ իր զինուորական ոյժերը շատ չըլլան անօգուտ է իր յարձակողականը և փոյթը, և պիտի պարտաւորուի քաշուիլ վճռական ճակատամարտէն և հետեւաբար սաստիկ պարտութենէ մը խուսափելու համար, որուն պիտի ենթարկէ զինքը Օեամա։

ՑՈՒՐՏԸ ՄԱՆՁՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ժամանակ մը մեզմ օգեր ընելէ վերջ սաստիկ ցուրտը նորէն սկսաւ։ Դաշտերը քանի մը կա՛դ հան ձիւն դիզուած են։ Ամէն կողմ սառած է, և նոր ամրութիւններու շինութիւնը անկարելի։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ

Թոքիոյի օտար զինուորական կըցուրդները, որ շաբաթէ մը ի վեր Բորթ Արթուր կը գանուէին, արտօնութիւն ստացան բերդերը աչքէ անցնելու և առանց արգելքի լուսանկարելու զանոնք։ Գերման իշխան Բարլ Անտոն ևս քանի մը օրէ ի վեր Բորթ Արթուրի և Տալնիի մէջ կ'անցնէ։

ՀԸԼԻ ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՆԻՍՔԸ

Անգլիացի ձկնորսներէն Հուայթ յայտարարեց թէ ինք բնաւ օտար նաւ չտեսաւ ձկնորսանաւերուն մէջ, և թէ ձկնորսներուն մէջէն երբեք Ճաքոնցի չէր գանուեր։ Երեք ռուսական մարտանաւերը միայն կրակ ըրին։ Տր. Բոլմբը հաստատեց այս վկայութիւնը։ Ձկնորսանաւի մը տէրը՝ Կիլբրա ըսաւ թէ կրակէն առաջ ինքը ոչ է ազդարարնչան չտեսաւ։ Գիշերը պայծառ էր։ Ուրիշ ձկնորս մը ըսաւ թէ ռուսական մարտանաւերէ զատ ուրիշ բան չտեսաւ։ Թնդանօթաձգութիւնը 20-25 վայրկեան տեւեց։ Ուրիշ նաւատէր մը, Հօլ, ըսաւ թէ օտար նաւ տեսած չէր։ Փամբուշտի ճերմակ լոյս մը միայն նշմարեց, զոր Ռուսք ցոյց տուին Ռուսերուն նշան տալու համար։ Կրակը վայրկեան մը ընդհատուեցաւ, բայց վերջը նորէն սկսաւ։

ՄԱՀԱՌ "ՊՈՒՐՄԱ,, ՇՈՓԵՆԱՒԻԸ

Ճաքոնցիներէն գրաւուած մահառական «Պուրմա» շոգենաւը ռուս կառավարութեան կողմէ վարձուած էր Թորփիլ և հանքածուխ փոխադրելու համար ռուս բանակին։ Շոգենաւին ամբողջ արժէքն է 26,000 անգլ. ոսկի։ Բայց ընկերութիւնը 10,000 անգլ. ոսկի արդէն նաւողէնք Ռուսիայէն առնելէն զատ, նաւուն արժէքն ալ, ամբողջ 26,000 ոսկին, անգլ. Պանքայի մը մօտ ապահովագրուած է իբրեւ երաշխաւորութիւն ա՛յն պարագային համար եթէ Ճաքոնցիներէն գրաւուելը չոգենաւը։ Հետեւաբար մահառ ընկերութիւնը բնաւ վնաս մը ըրած չէ։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

Վիեննայի չինական դեսպանը Աւստրիոյ արտաքին գործոց Նախարարին հաղորդեց ա՛յն ծանուցագիրը, որով Զինաստան ինքզինքը կ'արդարացնէ Ռուսիոյ ամբաստանութենէն թէ քանիցս իր չէզոքութեան հակառակ վարուեր է։ Զինական կառավարութիւնը այդ ծանուցագրին մէջ կը բացատրէ թէ ինք և Զինաստանի գաւառային իշխանութիւնք հոգ տարած են չէզոքութեան պահպանման։ Ընդհանրական Ռուսիա քանիցս չէզոքութեան հակառակ վարմունք ունեցած է, զոր Զինաստան պէտք կ'զգայ մի առ մի հակադրել օտար Տէրութիւններուն՝ գործնականապէս հերքելու համար Ռուսիոյ ամբաստանութիւնները Զինաստանի դէմ։ Յետոյ ծանուցագրին մէջ մի առ մի կը համրուին Ռուսիոյ այդ տարբերները, որոնք կը ջրեն Լամտորֆի յայտարարութիւնները Զինաստանի դաշնադրական պարտաւորութենէն դէմ։

ՎԵՐՋԻՆ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ» շատ մեծ կարեւորութիւն չի տար վերջին յարձակողականին ընդարձակութեան վերայ տարածուած զրոյցներուն։ Կ'երեւի թէ կ'ըսէ ընդարձակ ատիճանի մը վրայ զինուորական հետազօտութիւն մը է միայն, որ սակայն կրնայ նախաբանն ըլլալ ճակատամարտի մը։ Խնդիրը առ այժմ զինուորական չարժում մը է ճաքոնական ճակատամարտի ճակատին արեւմտեան թեւին դէմ։ Ռուք երկու կէտի վրայ է, Խայլոթօզա և Բլիկուբայա, որոնք կը գտնուին Հունհօ և Լիաօ գետերուն մէջտեղ։ Վերջինը ճաքոնական գունդի մը կողմէ բռնուած է, իսկ առաջինը անպաշտպան է։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.—Հիւսիսային Տօրսէթի ընտրական շրջանակին մէջ Ազատական ընտրելի Ուիլս յաղթեցաւ 4239 ձայնով ընդդէմ Պահպանողական Պէյքրի որ 3330 ձայն միայն ստացաւ։ Կառավարութիւնը այսպէս աթոռ մը կորսնցուց։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍԵՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁ.—Վիլհէլմ կայսր Ուրբաթ օր Պէրլինի իր պալատին մէջ ընդունեց իր ընտանիքին անդամներուն շնորհաւորութիւնները իր Ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Պալատական մատրան մէջ գոհաբանական աղօթք վերջ կայսեր կրտսերագոյն որդին՝ Աւկուստ Իչխան չափահասութեանը համար անձնական զօրագունդին անդամ նշանակուեցաւ։ Պալատին Սպիտակ սրահին մէջ կայսրը ընդունեց դեսպաններուն շնորհաւորութիւնները, ամէնուն հետ ձեռք թօթուելով, և բարեկամաբար խօսելով։

*** Բայիստակին անդամներուն տրուած կայսերական հացկերոյթին մէջ քանախօսեց նախագահ կոմս Պալէսթրէ։ Նախ առողջութիւն մաղթեց կայսերազուն իշխան Այթել Ֆրէտրիխի, ըսելով.— «Կը յուսանք որ Ատտուծոյ շնորհէ իշխանին հիւանդութեան ընթացքը մինչեւ հիմա նպաստաւոր է։» Կոմս Պալէսթրէմ յետոյ թուեց գերման կայսրութեան բոլոր յաջողագոյն դէպքերը ներկայ կայսեր գահակալութենէն ի վեր, հարաւային արեւմտեան գերմանական Ափրիկէի գործերուն անդրադառնալով։ ըսաւ.—«Մեր զօրքերը և մեր սպաները մինչեւ հիմա կատարեցին ինչ որ մենք կը սպասէինք իրենցմէ այն անաւդ պատերազմին մէջ, ուր ո՛չ մարդկային և ոչ հանրային իրաւունք կայ, քանի որ այդ կռիւը կէս վայրենիներու դէմ կը մղուի։» Նախագահը գոհութեամբ յիշատակեց թէ գերման բանակը ցոյց տուաւ իր արիութիւնը, թէ գերման սպաները պարծենկոտ և տկար մարդիկ չեն, այլ պատրաստ են իրենց կեանքը տալ կայսեր և հայրենիքին համար։

Յետոյ կոմս Պալէսթրէմ յիշեց Մ. Արեւելեան Պատերազմը և ըսաւ.— «Մեր վեհ. կայսրը դարձեալ ցոյց տուաւ թէ խաղաղութեան Իշխան մըն է ինքը, ինչպէս միշտ է արդէն։ Իր պետական նաւը կը կառավարէ ամենայն խաղաղութեամբ, որ բնաւ խախտած չէ մեզի համար։ Գերմանիոյ համար մեծ պատիւ մըն է որ ամենուրեք կ'երեւի իբրեւ ներկայացուցիչ խաղաղութեան։ Մինչեւ հիմա խիստ չէզոքութիւն պահած ենք, և պիտի պահենք։» Կոմս Պալէսթրէմ յետոյ գահաժառանգին գովեստը ըրաւ, յիշատակելով թէ Ն. Կայս. Բարձրութիւնը գերման իշխանուհիի մը հետ նշանուեցաւ։ Նախագահը վերջացուց այսպէս.— «Մեր կայսրը իր կեանքին և քաղաքականութեան ամէն վիճակներուն մէջ կ'աշխատի խաղաղութեան և միջին ճամբուն համար, ասով գերման կայսրութեան համար ամբաւ բարիք մը եղաւ Ն. Վեհափառութեան գահակալութիւնը։»

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Վարչապետ Մ. Ռուվիէ Խորհրդարանին առջեւ պարզեց իր ներքին ու արտաքին աշխարհավարութեան ծրագիրը։ Քսնպի աշխարհավարութեան պիտի հետեւի ամէն կերպով, մանաւոր ուշադրութիւն դարձնելով սակայն եկամտական գործերուն։ Բայց ամենէն շահեկան վիճաբանութիւնը տեղի ունեցաւ Մ. Տէլքասէի այն յայտարարութեան վրայ թէ Ռուսիոյ հետ Ֆրանսայի զինակցութիւնը իր արտաքին աշխարհավարութեան հիմնաքարն է։ Ինչպէս ասկէց առաջ ալ կ'ըլլար, երբեմոխանններէն շատերը այդ զինակցութեան դէմ խօսեցան, յայտարարելով թէ Ֆրանսայի սուղի կը նստի Ռուսիոյ զինակցութիւնը, թէ Ֆրանսա այդ զինակցութեան պէտք չունի, թէ մինչեւ հիմա այդ զինակցութիւնը ութը միլիառ ֆր-ի նստած է Ֆրանսայի, զանազան փոխատուութիւններու ձեւով։ Մ. Տէլքասէ այս. հակառուս յայտարարութիւններուն պատասխանելով ըսաւ.—

«Իբրեւ մեր հայրենիքին շահերուն ներկայացուցիչը կ'ըսեմ թէ, դուք այս պահուս շատ գէշ ծառայութիւն մը կ'ընէք այդ շահերուն։ Կը մոռնաք կարծես թէ այն երկիրը, որուն վրայ կը խօսիք, մեր զինակիցն է, թէ այդ զինակցութիւնը ապահովութիւն առաջ բերած է մեզի։ Այդ զինակցութիւնը, վերջացուց արտաքին գործոց նախարարը աղմուկի մէջ, կարելիութիւն տուաւ մեզի միջազգային յաջողակ քաղաքականութեան մը հետեւելու, համաձայնութիւններ կնքելու, ապագային մեծ շահերու համապատասխանող, որոնց մասին հոս չեմ կրնար երկար բարակ բացատրութիւններ տալ։»

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ, ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Էմիրը մեծ հանդիսաւորութեամբ ընդունեց բրիտանական պատուիրակութիւնը, որուն պետն է Մր. Տէյն։ Երեք օր իրարու վրայ Էմիրը ընդունեց Պատուիրակութիւնը հրապարակաւ և չորրորդ օրը մասնաւոր ունկնդրութիւն շնորհեց։ Պատուիրակութեան կողմէ հետեւեալները առաջարկուած են Էմիրին.—

1. Անգլիացի սպաներու կողմէ մարզուին Աֆղանեան զօրքերը։

2. Սահմանագլխէն դէպի Աֆղանստան երկարին երկաթուղիները և հեռագրական գիծերը։

3. Աֆղանստան Անգլիայէն գնէ միայն իրեն պէտք եղած զէնքերը։ Այս խնդիրներուն վրայ Էմիրը պէտք եղած քննութիւնները ընելով, յայտարարեց թէ երկաթուղիներու և հեռագրական գիծերու առաջարկութիւնը չընդունիր։ Իսկ Էմիրը իր կողմէ առաջարկեց Պատուիրակութեան որ Աֆղանեան դեսպան մը անուանուի Լոնտոնի մէջ։ Աֆղանստանի հող մը տրուի մինչեւ ծովը, ուր հաստատուի Աֆղանեան նաւահանգիստ մը։ Ապար փոխարէն Էմիրը կը հրաժարի հրնդակակն կառավարութեան կողմէ իրեն տրուած տարեկան նպաստէն. և կ'ըսէ թէ այդպիսի նաւահանգիստի մը աֆղանեան ստացումը ապացոյց մը պիտի ըլլայ Աֆղանստանի և Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութեանց։

*** Բուսական պատուիրակութիւն մը Պուխարայէն ճամբայ ելնելով Պալխ հասած է և Էմիրին արտօնութեան կը սպասէ Բեսպուլ մտնելու համար։ Աֆղանեան սահմանագլխի իշխանութիւնք չեն թողուր որ ռուս զօրքերը անցնին գետերէն։ Էմիրը ամէն օր կը պատասխանէ ուղղակի Բեթերսպուրկէ եկած թուղթերուն։ Բայց անոնց պարունակութեան վրայ բան մը չի գիտցուիր։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ Յնվ. 29. (Պատասխանական).— Զօր. Սախարով Յնվ. 28 թուականով կը հեռագրէ Ընդհ. Սպայակոյտին, հետեւեալ մանրամասնութիւնները այն ճակատամարտերուն որոնք Յունուար 26էն ի վեր տեղի ունեցան Սանտէբուի շուրջը և կ'ըսէ. — Ամսոյս 25ին մեր ձախ թեւէն զօրաբաժին մը յարձակեցաւ Սանտէբուի հարաւակողմը գրանուած երկու գիւղերու վրայ և կատաղի կռիւ մը վերջ որ ամբողջ օր մը տեւեց, գրաւեց Սամաքովը Յունվար 26ին ռուսական ուրիշ զօրաբաժին մը գրաւեց Սանտէբուի մէկ մեծ մասը, բայց տեսնելով այդ դիրքը պաշտպանելու անկարելիութիւնը, լքեց զայն, կրակի տալով, վասնզի անկարելի էր հոն մնալ առանց պարտութեան ենթարկուելու։ Նոյն օրը Ռուս հեծելազօրքերու զօրաբաժին մը յարձակեցաւ և ցրուեց Ճաքոնական գումարտակ մը, անկէ հարիւր հոգի գերի վարելով։

ԹՕՔԻՕ (Պատասխանական).— Մարեշալ Օեամա կը տեղեկագրէ։—«Ամսոյս 28ին թշնամի հրետանին ռմբակոծեց Ճաքոնական դիրքին աջ թեւը և կեդրոնը, մինչ ռուս փոքր ջոկատներ կը յարձակէին մեր զօրաց դէմ զանազան կէտերու վրայ, առանց յաջողելու սակայն, որովհետեւ ամէն անգամուն ալ ետ մղուեցան շուտով։ Մեր ձախ թեւին վրայ ճարտնական երեք ջոկատներ քանի մը գիւղ գրաւեցին, թշնամին անոնցմէ դուրս հանելէ վերջ»։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէ կը հեռագրուի «Սէնդրըլ Նիւզ»ի.—Մարեշալ Օեամա կը հեռագրէ Միքատոյին թէ Հուն Հոյի ձախ եզերքին վրայ ճակատամարտը կը շարունակուի կատաղի կերպով։ Ռուս հրետանիներն որոնք իրենց դէմ գտան մեր աջ թեւը և կեդրոնը, սկսան առանց դադարի ռմբակոծել՝ ծանր կորստներ պատճառելով մեզ։ Սակայն մեր զօրագունդերը վերջը յաջողեցան պատասխանել թշնամին թնդանօթաձգութեան և անոր պատճառած վնասները մեղմել։ Մեր այն զօրագունդը որ Յնվ. 26ին Ռուսերը ետ քշած և յաղթական կերպով գրաւած էր Շիլնշի Բաուն, շարունակեց իր յառաջխաղացումը և Յնվր. 27ի ամբողջ օրը կռուելէ յետոյ, երկրորդ յաղթական մը տարաւ Ռուսերուն վրայ և Յնվր. 28 կէս օրէն վերջ գրաւեց Լիուդիզաօքուն. Յնվր. 28ին Ռուսերը մեր բանակին քանի մը կէտերուն վրայ զանազան փոքր յարձակումներ ըրին, մեր ոյժերը իրարմէ բաժնելու նպատակով։ Թշնամիին բոլոր յարձակումները ամենուրեք ետ մղուեցան։ Ճակատամարտին կեդրոնը միշտ կը շարունակուէր ըլլալ Հայքուդա, Հուն գետի ձեւացուցած մէկ ճիւղին մօտ։ Յնվր. 28ին մեր զօրագունդերը միացեալ ընդհանուր յարձակում մը ըրին հեռաեալ կերպով.—Մեր բանակէն զօրագունդ մը Ռուսերուն վրայ յարձակեցաւ Հայքուդայի ճիշտ դէմը, և շատ կատաղի ճակատամարտ մը վերջ յաջողեցաւ գրաւել այդ դիրքը։ Միւնոյն ատեն մեր հեռակազօրքը յարձակում մը գործեց ռուսական բանակին հարաւարեւմտեան մասին վրայ և փոքրեց ատնել Հայքուդայը։ Հեծելազօրաց ուրիշ գումարտակ մը օգնութեան հասնելով գործակցեցաւ հեծեւակազօրքին, և առաջին գունդին հետ վանեց թշնամին և մեր զօրաց ընդերը յաղթելով գրաւեցին Հայքուդայը։

ԼՈՆՏՈՆ.—«Սէնդրըլ Նիւզ»ի Մանչուրիոյ Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Հայքուդայի ճարտնական յաղթանակն և այդ դիրքին ճարտնչիներէն գրաւուելէն զատ ճարտնական հետեւակազօրաց և հեծելազօրաց ստուար գունդ մը, վայելելով հրետանիին աջակցութիւնը Ռուսերը ետ մղեց դէպ ի հարաւ արեւմուտք և բուռն ճակատամարտ մը վերջ գրաւեց Հէրբասն որ Հայքուդայէն 7 քիլոմեդր հեռու կը գտնուի։ Հուն Հոյի ճակատամարտին մէջ երկու բանակներուն կորուստները մեծ եղած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Սէնթրլ Նիւզ» Բեթերսպուրկէ զարմանալի լուր մը կ'իմանայ թէ Բուրօքաթքին և Օեամա կը բանակցին Թշնամութիւնները դադրեցնելու համար և պէտք է սպասել խիստ կարեւոր դէպքերու։ Հեռագրող գործակալութիւնը կըսէ թէ իրաւ է որ այս լուրը անհիմարանման է, սակայն իրականութիւն մը գտնուելու է։ Ինչ որ ամենէն նշանակելի է, սա է թէ այս տեղեկութիւնը ռուս Թերթերն են որ կը հրատարակեն։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Հլրի քննիչ յանձնախումբը երեկ աւարտեց անգլիական կողմին վկաներուն ունկնդրութիւնը։

ՈՒԱՇԻՆԳԹՈՆ.— Զինու չէզոքութեան բռնաբարման դէմ ռուսական բողոքին տուած իր պատասխանին մէջ։ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը հեռագրեց չինական երկրին ամբողջութիւնը պահպանելու դերը կը ստանձնէ, թելադրութեանը տակ Բէքինի ամերիկեան դեսպանին, որ երկնային Կայսրութեան ժայրաքաղաքին մէջ մեծ ազդեցութիւն ունի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Այթել Ֆրիտրիխ իշխանին առողջական վիճակը գէշցաւ թեթեւ բարելաւումէ մը վերջ։ Բժշկական վերջին տեղեկագիրը կ'ըսէ.—«Այ թոքին բորբոքումը թոքաթաղանթին անցաւ։» Ինչպէս կը յիշուի, նախ ձախ թոքը վարակուած էր։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1905 17 Յունվար Երկ.)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օխան	37¼-37½	փարա
» երկրորդ »	36½-37	»
Մախլութ »	33-34	»
Զավտարը »	31-32	»
Սէրթ առաջին, օխան	34 -34½	փր.
» միջին տեսակ	32-33	»

Այսօր ժամանեց 15 վագոն ցորեն Ա. նաստ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քրմա Ա. պարկը	70-71	ղ.	
» » Բ. »	67-69	»	

ԹԷՓ

Օխան 18¾—19 փարա

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ԳԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երեկ այցելեց Բերայի Էսայեան վարժարան և ընդունուեցաւ ուսուցչական մարմնէն և վարժարանին ուսանողներէն որոնք երգեր երգեցին։ Ն. Սրբազնութիւն զատ զատ այցելեց բոլոր դասարանները և հարցումներ ուղղեց աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն։ Ս. Գատրիարք Հայրը յետոյ այցելեց Նարեկեան մանկապարտէզը և Տօլաղ Տէրէի նախակրթարանը և բոլոր երկսեռ ուսանողներուն շաքար բաժնել տուաւ։

ԳԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ մէկ քանի անգամ Մարիամ Կ.ղկոտեան անուն կնոջ ամուսնութեան մասին հարցումներ ուղղած էր Հայ-Հռոմէական Պատրիարքարանին և պատասխան մը սպասցած չը լալով. այսօրուան կրօն. ժողովոյ նստին մէջ այդ խնդիրը անգամ մը եւս պիտի քննուի և վերջնական որոշումը պիտի տրուի այդ մասին։

Ս. ԳԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը առջի օր այցելեց Վեսմ. Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեանի բնակարանը, որուն վիճակը ցաւօք կը լսենք թէ ծանր է։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ և միւս խորհուրդները որոնք Ս. Մենդեան ազգին առաթիւ իրենց նիստերը դադրեցուցած էին, այս շաբաթուընէ պիտի սկսին իրենց նիստերը գումարել առաւաւոտ պէս։

ԽԱՍԳԻՒՂի քարոզիչ Տ. Տիրայր վրդ. ինչպէս թաղեցոց երախտագիտութեան, Թորոս էֆ. Բարազամեանի մահուան քառասնքին առթիւ, կիրակի օր պատարագեց տեղւոյն եկեղեցիին մէջ և քարոզի միջոցին անդրադառնալով հանգուցեալ բարեբարին կատարած գործին, յարեց. «Մեր նախնի երեւելի մեծամեծներուն, հայրապետներուն ևն. պէս, որոնք ժողովրդին բարօրութեան համար հիւանդանոցներ, աղքատանոցներ ու դպրոցներ կը շինէին. Թորոս էֆ. Բարազամեան ալ գիտցաւ ընտրել բարիքի լաւագոյն եղանակ մը և մեր փլած ու փլփլած վարժարանը վերաշինեց և այսպէսով անմահ կոթող մը կանգնեց իր յիշատակին։ Պատարագէն վերջ հոգեհանգստեան արարողութիւն մը կատարուեցաւ, մասնակցութեամբ Ներսէսեան վարժարանի սանուհիներուն։

— Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը, որոշած է աղքատաց իսմամալութեան և դպրաց դասին հետ ընկերովի պարգեւաւոր արժեթղթեր գնել յօգուտ աղքատաց և եկեղեցւոյ պէտքերուն։

ԽԱՍԿԱՒԷՆ (Արմաշ) կը գրեն մեզի թէ տեղւոյն Տ. Խորէն քահանան, Ս. Մենդեան ազգէն ի վեր այլեւս չուզեր եղեցի երթալ և հրաժարականն ալ տուած է. առարկելով թէ տրուած ամսականը իրեն չբաւեր։ Տեղային մատրան է այս մասին բողոքել Պատրիարքարանի և անօրինութիւն մը խնդրել։

ՄԵՆ ՆՈՐ ԳԻՒՂի մէջ, Թաղ. Խորհուրդին կարգադրութեամբ դպրաց դաս մը կազմուած է հետեւեալ անձնաւորութիւններէն. Տեսաք՝ Մկրտիչ Բէզապաճեան, Մինաս Կ. Փորթուկալեան, Յովհաննէս Բէզապաճեան, Միրան Իրրասանեան, Յովհաննէս Պէչկան, Համազասպ Խոյինեան, Սողոմոն Եաղճեան, Աւետիս Աթթեան, Եղիշէ Պէքեարեան, Գաբրիէլ Երանեան, Կարապետ Տէրենէրէսեան, Ներսէս Մկրտիչեան, Աշոտ Պետիկեան, Առաքել Յակոբեան, Տիրան Գասպեան, Մկրտիչ Եանքեան, Նշան Խոյինեան։ Այս առթիւ տեղւոյն ժողովուրդը սկսած է ամէն կիրակի եկեղեցի յաճախել մասին ընելու համար դպրաց դասը։ ինչպէս կը գրէ մեր թղթակիցը։

ՍԱՀՄԱԹՕՄՐՈՒԿԻ Ազգ. վարժարանի ուսանողները՝ ի նշան երախտագիտութեան Արմաշի խնամակալութեան ադամանդներէն Վեսմ. Աբրիկ էֆ. Ունենեանի մատուցած են սպեղանի մը՝ որուն սկզբնատառերը կը կազմեն «Աբրիկ Ունենեան էֆէնտի»։

ԴՈՒՄ-ԳԱՒՈՒԻ Աղքատախնամքի շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Հայկ էֆ. Սէաէֆճեանի. որ հանգուցեալ Տիկին Ֆուլիաէ Սէաէֆճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի յիսուն ղրուշ նուիրած էր աղքատախնամին։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

30 Յունվար 1905

Հեռագրական գործակալութիւնը գիները մինչեւ ուշ տեսն Բարիզի Պօրսայինները չհաղորդեց մեզի։

Ճգնաւորեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք ներկայ գտնուելով հանգուցեալ ՅՍՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖԷՆԴԻ ՃԳՆԱՒՈՐԵՍՆԻ յուղարկաւորութեան իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին։

Սէլֆեան, Իզմիրլեան և Մկրտիչեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն Մայր Եկեղեցւոյ պատ. դպրաց դասուն և այն ամէն ազգականներու և բարեկամներու որոնք ՏԻՐԻՆ ՅՈՒԼԵԱՆԷ ՍԷՏԷՖ ՅԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելով, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԲԱՄԲԱԿ ԵՒ ՑՈՐԵՆ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, 30 Ցունվ.

Բամբակի հրապարակը բացուեցաւ.

Ցունվ. — Փետր.		3.62
Մարտ — Ապրիլ		3.68 քիչ գործ կայ
Ցուլիս — Օգոստ.		3.79
Սեպտ. — Հոկտ.		3.83

Ցորենի հրապարակը գոցուեցաւ.

Նիւ-Եորք	Մայիսի համար	115¼
Լիվրպուլ	Մարտի »	7/1½
»	Մայիսի »	7/0¾
Շիքակօ	Մայիսի համար	115⅜

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՁԻՀԱՔ

Ատանա վիլայէթի մայիլէ միւֆէթթիշլիկինէ՝ Էնգարէ վիլայէթի մայիլէ միւֆէթթիշի սատ. Ֆազըլ Լֆէնտի հաղրէթլէրի.

Էնգարէ վիլայէթի մայիլէ միւֆէթթիշլիկինէ Ատանա վիլայէթի մայիլէ միւֆէթթիշի իզզ. Հաճի Նէճիպ էֆ.,

Մուսուլ վիլայէթի Տէֆթէրտարլըղընա՝ Պէնկազի սանճաղը մուհասէպէճիսի իզզ. Ազոյ էֆ. Թային պուրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Ֆէրտինանտ իշխան շաբթ օր Վիեննա հասաւ մանաւոր կառախումբով կոմս Մուրանի անունին տակ։ Անմիջապէս գնաց Ճիուզեբէ վիլան ուր ընդունուեցաւ Ֆլոթիլա արշիգուքսին և Օրլէանի դուքսին կողմէ, յետոյ իշխանը այցելեց նոգէք արշիդուքսն որ հիւանդ է։ Իշխանը Պէրլինէն լուրի կ'սպասէր։ «Բոլիդիչէ Քորէսպոնտէնց» կ'ըսէ թէ Ֆէրտինանտ իշխանին այցելութիւնը քանի մը օրուան համար միայն յետաձգուած է. անմիջապէս որ գերման այմբէլ-Ֆրիտրիխ իշխանին առողջական վիճակը վտանգէ զերծ ըլլայ, այցելութիւնը պիտի կատարուի։ Պէրլինէն Սոֆիա հասած պաշտօնական լուրերու նայելով, իշխան Ֆէրտինանտի ընդունելութիւնը յետաձգուեր է անոր Պէրլին ժամանելէն առաջ, վասնզի Վիլհէլմ կայսր իր որդւոյն քով գացած է, որ ինչպէս յայտնի է թոքատապէ կը տառապի. նոյն պատճառաւ Պէրլինի արքունիքին բոլոր հանդէսները յետաձգուած են։

*** Իշխան Ֆէրտինանտ Բաղքային Արժանիք ականակուռ պատուանշանը տուաւ Սոբպոյ Վարչապետ Մ. Բասիլի և իր ականագարդ շբջանակով լուսանկարը՝ տիկին Բասիլի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւոր Սէն Մորիս և Լազար պատուանշանին հրամատարուեան Խաչը շնորհեց Պոլսոյ իտալական դեսպան Էմբէրիալի մարքիզին։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԴՈՐԵՐ.— Ռուս վերին Սինոդէն Գրիգորը Մ. Բօպիէտոսնոպեւ նամակով մը ծանոյց Պոլսոյ Յունաց Պատրիարքին ուղարկումը 8րդ պրակին Նոր Կտակարանին որ կը տպուի Յունարէն, Սլաւոներէն, Ռուսերէն և Լատիներէն լեզուներով, Ռուս վերին սինոդին հակոզութեամբ։

— Երուսաղէմի Յունաց վանքին պարտքերուն համար, Պոլսոյ Պատրիարքանին Սինոդը որոշեց շրջաբերական մը ուղղել բոլոր սեփականատէրներուն, ի նպաստ վանքին հանգանակութիւն կատարելու։

ՐԱԿՈՍՑԻ ՄՆՑՈՐԴՆԵՐԸ.—Մահառ իշխան Իակոցիի մնացորդները Բեկդա փոխադրելու համար ձեռնարկները գրած էինք։ Իշխանին պատկանող կարգ մը իրեղէններ ալ, որոնք պահուած էին Ռոսսոթօ, Լազարիստներու առն մէջ, Բեկդա տարուեցան, ուր այժմ ցուցադրուած են ազգ. թանգարանին մէջ։ Այս իրեղէններն են ոսկի երիզներով կանանչ մետաքսէ պարեգօտ մը, աթոռ մը, որուն մէջ դրուած էկեղեցի կը փոխադրուէր իշխանը, երբ ան անկարող ըլլար երթալուս այս աթոռը իշխանը ինքը չէնած և փարագրած է։ Ինչպէս իշխանէն չինուած վեց աչառնակներ և զանգակիկ մը, որոյ իշխանը իր հետեւորդները զաղթքի կը հրաւիրէր։ Այս իրեղէնները Բէշդա փոխադրուեցան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ պաշտօնեային միջոցով։ Անոնք յետոյ պիտի փոխադրուին Քասա, ուր պիտի պահուին նոյն դարու ուրիշ մնացորդներու հետ, Բակոսցի Թանգարանին մէջ։

ՊԱՊԱԿԱՆ նոր նուիրակ Մսնէնեօր Թաչչի Բօրչէլլի Փետրվար 1ին Պոլիս կ'սպասուի։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Մ. Լահովարի որ արձակուրդով Բարիզ գացած էր, Պուքրէշ դարձաւ։ Վիեննայէն անցնելուն երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ։ Դեսպանը քանի մը օրէն Պոլիս կը դառնայ։

ՓԱՐԱՔԷՕՑԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Բարաքէօյի նոր կամուրջին շինութեան յատակաձեւերը և ծրագիրները քննեց Տալային նախարարութիւնը և իր տեղեկագիրը մատոյց Բ. Դրան։

—Վերջին արկածին վնասները 1500 ոսի գնահատուած են։ Նուանան. գիտի վերատեսչութիւնը այս առթիւ վնասուց հատուցման համար դիմում ըրած է պէտք եղած տեղը, ընդհարող առագաստանաւին Թրէս Աեղիֆիի տէրերուն դէմ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ներքին Դօրձոց նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ Մարդահամարի տոմարներուն մէջ, մեծ ուշադրութիւն դարձուի ծնունդներու արձանագրութեան, մանրամասնօրէն նշանակելով, ծնունդին թուականը, տեղը, ծնողին անունը, և այլն։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան իշխան Միրզա Բիզա Խան ուրբաթ օր մեկնած ըլլալով Եգիպտոսէ, վաղը Պոլիս կը հասնի ինչպէս գրեցինք։ Իշխանը մեկնելէ առաջ Ապտինի մէջ ընդունուեցաւ Խէվիվին կողմէ։

ԴՍՏԱԿԱՆ բարենորոգման յանձնաժողովը Հուգուգի օրէնքին 252րդ և դատարաններու կազմակերպութեան 8րդ յօդուածները փոխած էր ուրիշ կերպի և զանոնք դրկած էր Պետական Խորհուրդին և Նախարարաց Խորհուրդին, որոնք եւս իրենց հաւանութիւնը յայտնած էին։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց օրինական այդ փոփոխութիւնները։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԴՈՐԳԵՐԸ.— Կայս. Իրատէ մը վերջերս հրատարակած էր Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած գորգերուն արտասահման հոգ տանիլ և պէտք եղած միջոցները անօրինել, որպէս զի անոնք օտար երկիրներու մէջ ծանր մաքսատուրքերու չենթարկուին, և Արեւելքի այս ապրանքը կարենայ մրցիլ օտար հրապարակներու վրայ եւրոպական ապրանքներու հետ։ Իրաւ ալ տեղական ճարտարարուեստին համար մեծ չահ կայ որ Թրքական գորգերը դժուարութեանց չենդիպին դուրսը։ Այս գորգերուն մեծ հրապարակը Պոլիս է, ուր կարեւոր սրսof մը կը գտնուի ամէն տեսակէ և նկարէ։ Բարիզեան մեծ վաճառատուները գնորդներ կը զրկեն Պոլիս և Իզմիր, այս տեսակ ապրանքներ գնելու, որոնք յաճախ կը ծառայեն զանազան ցուցանդէսներ զարդարելու և նոյն վաճառատուններուն մէջ կը ծախուին զանազան միջոցներով ծանուցումներու շնորհիւ։ Պոլսէն Թրքական և պարսկական գորգի տարեկան արտածումը 1900ին հաշուած էր 300,000 ոսկի։ Այս գործերը տակաւ կ'առաջանան։ Երկրին համար չնաւ ազբիւր մը է այս ճարտարարուեստը և իրաւամբ է որ նահանգային իշխանութեանց հրահանգներ տրուած են գորգերու և կապերտներու պատրաստութիւնը մեծ խնամքով կատարելու և ներկերուն ուշադրութիւն դարձնելու, քանի որ այժմու գորգերը չատ վար են հիներէն տեսակի և գոյնի տեսակէտով։ Պատրաստութեան կեդրոններուն մէջ ձեռարուեստը ածան է։ Ցաճախ գորգերը կը գործուին կիներուն կողմէ, իրենց պարապ ժամանակին, բուրդը կը մատակարարուի ագարակին ոչխարներէն և ներկի նիւթերը կը քաշուին դաշտերէն։ Ուրեմն ծախքերը նուազ են, որով գորգերը ածան են Թուրքիոյ մէջ։ Շատ տեղերու մէջ գործումի դրութիւնը, ինչպէս Ուշաքի մէջ որ գորգի պատրաստութեան գլխաւոր կեդրոնն էիմզիրի նահանգն, չատ նախնական է։ Ուշաքի մէջ 1200ի չափ գործաւորներ կան 6000 գործաւորներով, որոնք օրը 2էն 6 ղր. կը չահին և աւելի վարժերը մինչեւ 10 ղրշ. օրական։ Ցանձնարարութիւնները ետեւէ կ'աւելնան, բայց գործաւորներու քիչութեան և նախնականութեան համար կատարելապէս չեն գոհացուցիր։ Այսու հանդերձ զանազան գորգերու վրայ Իզմիրի արտածութիւնները տարեկան 7,350,000 ֆր.ի կը հասնի, որուն մէջ Ուշաքի և շրջակայքի ապրանքները կը բռնեն 4,150,000 ֆր.։ Անգլիա սպառման գլխաւոր հրապարակն է, որովհետեւ Եւրոպայի և Ամերիկայի գնորդները հոն կը դիմեն։ Էնկիւրիի նահանգին գլխաւոր ճարտարարուեստն է կակուղ և թաւշեայ գորգերու ճարտարարուեստը։ Ասոր արտածութիւնը 2,300,000 ֆր.ի կը բարձրանայ, ուր Ամերիկացիք կը մատակարարեն 800,000 ֆր.ով։ Սվազի նահանգին մէջ այս արհեստը չատ հին է և 25 տարիէ ի վեր աւելի զարգացած է, երբ հին գորգերը արտօնելով ստիպուած եկան նորեր շինել խնդրանքներու գոհացում տալու համար։ Այս վաճառականութեան ամէնէն կարեւոր կեդրոնն է Կեսարիա։ Հակառակ Միացեալ Նահանգներուն սուղ մաքսատուրքին Թրքական գորգերուն դէմ, ամէնէն չատ հոն կը ծախուի։ Արդի արտադրութեան գլխաւոր պակասը գոյներուն մէջն է, որոնք «անիլին»ով պատրաստուած են և չատ քիչ կը դիմանան և տգեղ են բազդատմամբ բուսական գոյներուն։ Գունաւորումն ալ լաւ չէ. քանի որ գործաւորները վարպետ չեն։ Աղէկ կ'ըլլայ որ գունաւորումը բարելաւուի և տիպար գործանոց մը հաստատուի արհեստը սովորեցնելու։ Սակայն անհնարութիւն պիտի ունենայ։ Բանի մը տարիէ ի վեր Սվազի մէջ ընկերութիւն մը կազմուած էր երեք հազիէ, 200 ոսկի դրամագլուխով, գորգերու պարապութեան համար։ Այս ընկերութիւնը 20ի չափ գործաեղաններ հաստատեց, աշխատցնելով 80 գործաւորներ, 20 կամ 40 փր. օրականով։ Կը տեսնուի թէ ո՛րքան կարեւոր հասոյթի աղբիւր մ'է է այս ճարտարարուեստը, որուն զարգացման պէտք է ուժ տալ ամէն կերպով։ Պէտք է արհեստից վարժարաններ հաստատել նոր և լաւագոյն հիւսուածեղէններու համար և օժանդակել անոնց սպառման։ Նաև աշխատելու է զարգացնելու և ընդարձակելու այն բոյսերն որոնցմէ կը քաղուին կարմիր, կանանչ և այլ ներկեր, որոնք անթափ են։ Ասիկայ աւելի եւս պիտի նպաստէ Արեւելեան գորգերուն սպառման։ Պէտք չէ մոռնալ թէ Թուրքիոյ մէջ գորգի գործածութիւնը ամէն դասակարգերուն մէջ, չատ տարածուած է։ Ինչպէս կ'ըլլայ ուրեմն որ այն տեսակ երկրի մը մէջ ուր գորգի ճարտարարուեստը այ՛քան հին և տարածուած է, միւս կողմէ այնքան մեծաքանակ կը ներմծէ օտար գորգեր և կապերտներ։ Վերջապէս պէտք չէ ձգել որ կողմանակի արհեստ մը որ այնքան զարգացած է այս երկրին մէջ։ Պէտք է յիշատակել թէ ծախելու համար կ'արտադրուին և պէտք է որ ձեռնարկուն ձեռք ձգէ իր արտադրութեան ծախքերը և անկէց ետք չահ մը՝ որ իր աշխատութիւնն ու հաւանական վնասները փոխարինէ։ Եթէ ընթացիկ գիները բացառիկ սակի մը հասած են անտեսական անսպասելի պարագաներու բերմամբ, կամ եթէ ապրանքը ուրիշ երկիրներ մտած ատեն ծանր տուրքերու կ'ենթարկուի, սպառումը դժբաղդաբար կը սահմանափակուի և վաճառման մէջ այս նուազումը կ'ազդէ պարարատութեան վրայ։ Ժամանակաւոր հարուստներու միայն վերապահուած կարգ մը հիւսուածեղէններ և հանդերձեղէններ այսօր սովորական գործածման մէջ մնած են, չնորհիւ ազդեցութեան կանոնաւոր գիներու, որ պատահ՛ամբ չորոշուիր։ բայց արտադրութեան քանակին և արժէքին բազդատմամբ կը հաստատուի։ Միջոցը գտնուած է այս իրեղէնները աւելի ժամն կերպով պատրաստելու և իրենց վաճառման գինը բնականաբար այս ժամանականեր հեռեւեցաւ։ Սպառումը ակնկ աւելցաւ մեծապէս, որովհետեւ գիները ածան էին։ Պէտք է ուրեմն ամէն մասնաւոր միջոց փնտռել երկրին մէջ հարստութեան այս աղբիւրը իրականացնելու, Արեւելքի մէջ գորգի ճարտարարուեստը զարգացնելու համար և հաճելի է մեզ մատնել թէ Օսմ. կառավարութեան գովելի ջանքերը այս ճարտարարուեստը նոյն ճամբան մտցնելու մտօք, ապագային մեծ յաջողութեան մը պիտի արժանանայ։

[Լ. Հերալտ]

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՔԱՐԻՒՂԸ.— Իտալական թերթերը ռուսական քարիւղին վրայ ուսումնասիրութիւն մը հրատարակեցին ուրկէ կը հակցուի թէ 1903 տարուան մէջ Պաթումէն Պոլիս ներածուած են 450,000 ենտուկ (մէկ սընտուկը երկու թիթեղեայ տուփ կը պարունակէ, իւրաքանչիւրը 17 լիդրա քարիւղով) քարիւղ և 675,000 ենտուկ ալ Պոլսոյ ճամբով բռանցքիք գաւառներու համար։ Իզմիր գացած է 370 հազար ենտուկ, Սելանիկ՝ 310,000, Մէրսին՝ 72,000, Իսկէնտէրուն՝ 170 հազար, Սիւրիական Տրիպոլիս՝ 79,000, Պէյրութ՝ 220,000, Եաֆա 80,000, ընդհ. գումար 2,426,000 ենտուկ։ Մէկ թիթեղ տուփին արժէքը 2½ ֆր. հաշուելով, որ 1903ի մէջին գին է, արժէքը կ'անցնի 12 միլիոն ֆր.ը։ Իսկ 1904ի մէջ գիները աւելի բարձր էին։ Այժմ փոքրաքանակ վաճառումներու մէջ թիթեղեայ տուփը 18½ ղրուշի կուտան։ Այս գինով նպարավաճառը 20 փր. կը վաստկի։ Ռումանիա քիչ քարիւղ կը ներածէ Թուրքիա, բայց կ'աշխատի իր քարիւղին արտածութիւնը աւելցնել։ Թուրքիոյ քարիւղի հորեր ունի։ Ամէնէն ծանօթները կը գտնուին Մուսուլի շրջակայքը Աաշայի. Նէմրուտի. Քիւրկուրի, Թուսուսմաթլի. Քիֆրիի, Կիւլի, Քարատաղի մէջ։ Տիգրիսի աջ եզերքին վրայ Էլ-Քէյմաթայի մէջ ալ քարիւղի լիճ մը կայ. վերջապէս Պաղտատի նահանգին մէջ՝ պարսկի սահմանագլուխին մօտ Մէնտէլիի, Եփրատի վրայ Նէֆրաթայի մէջ և այլն քարիւղի ժայթքումներ կը գտնուին։ Ցարդ այս քարիւղի հորերը կայս. Անձ. Դանձուն կողմէ չահագործուած՝ միջին հաշիւով տարին 25,000 ֆր. կուտան, ինչ որ ոչինչ բան մը կարելի է համարել։ Բարեբաղդաբար այս հորերուն լուրջ կերպով չահագործման ձեռնարկելու ժամադրութիւն կայ ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ, ինչ որ պէտք է եւ երկրին համար հարստութիւն մը պիտի ըլլայ։ Կայս. Անձնական Դանձուն նախարարութիւնը վերջերս արտօնեց Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութիւնը, որուն Պաղտատի գիծը նոյն հորերուն մօտէն պիտի անցնի. իր ծախքով ուսումնասիրութիւններ կատարելու անոնց բարւոք չահագործման մասին։ Եթէ այս խուզարկութիւնները գոհացուցիչ ըլլան, Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութիւնը արտօնութիւն պիտի ունենայ 40 տարի չահագործելու, չահուն մէկ մասը Կայս. Անձնական Դանձուն յատկացնելով։ Այն պարագային ուր հաւասար չահագործման մը մասին կարելիութիւն չըլլայ, Անատոլուի ընկերութիւնը նախապատուութիւն մը պիտի ունենայ երեք քառորդ մասը առնելու։ Մարմարայի Եւրոպական եզերքը Միւրէֆթէի շրջակայքն ալ քարիւղ գտնուելու է, քանի որ այդ տեղերը յաճախ չխմուելիք և քարիւղ հոտող ջուրեր գտնուած են. մերթ ալ այս գիւղին բացերը, ծովը քարիւղի խաւով մը պատած է։ Այսու հանդերձ խուզարկութիւններ կատարուած են առանց գնահատելի արդիւնքի մը։ Օսմ. քարիւղին չահագործութիւնը անո՛ր համար մանաւանդ չանուէտ պիտի ըլլայ, որովհետեւ ոչ մէկ երկիր բաղդատաբար այնքան քարիւղ կը սպառէ որքան Թուրքիա, քանի որ գրեթէ լուսաւորութեան միակ միջոցն է հոն։ Օդային կազը քանի մը քաղաքներու մէջ միայն մուտ գտած է։ Բերայի մէջ օդային կազը դիւրամատչելի չէ։ Կալուածատէրերուն մեծ մասը եւ կը կենայ կազ հատատուելու ծախքէն, բան մը որ ընդհանրապէս չպատնէշուիր վարձակալներուն կողմէ։ Հետեւաբար ամէն կողմ քարիւղ կը գործածուի կազ անունին տակ։ Քարիւղը կը գործածուի նաեւ խոհանոցներու մէջ, քարիւղէ վառարաններու միջոցով, որուն գործածութիւնը չատ տարածուած է, փոքրուն մէջ՝ յղկուելիք երկաթները տաքցնելու, կրելի օճաքներու և ուրիշ քանի մը չարժողական պարագաներու մէջ։ Այնքաց ծառաները կ'աշխատին չուտով հատցնել քարիւղը քանի որ իրենց կը մնայ թիթեղ տուփերը զորոնք 40 փր.ի կը ծախեն և որոնք կը գործածուին իւղ, կարագ, և այլն պահելու կամ ցնցուղներ, ջուրի ամաններ և այլն շինելու։ Իսկ փայտէ սընտուկները երբեմն կը ծառայեն կրակ բռնկցնելու կամ զանազան ուտելիքներ տապկելու համար, բայց քանի մը տարիէ ի վեր այս մնտուկը յաճախորդին կը յանձնուի երբ ան 2 ղրշ. տայ աւելի. ասոր համար այժմ յաճախորդները մնտուկով չեն գներ այլ թիթեղեայ տուփերով, ինչ որ փոքրաքանակ գնումներն ալ կը դիւրացնէ։

(Ֆրանս. Առեւտր. Սենեակին Թերթը)

«ԱԱԳՏԱ» Աւստրիական դպրոցմարտանաւը, 300 ուսանողներով և նաւազներով Միտիլլիէն Իզմիր ժամանեց։ Նաւին հրամատար Պաոն Գուրկինիոն Իզմիրի աւստրիական հիւպատոսին հետ պաշտօնական այցելութիւն տուաւ կուսակալ Բեամիլ փաշայի և զինուորական հրամատար Թէվֆիք փաշայի։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՑԻՆ Ղալաթիոյ կեդրոնական չէնքին ետեւը յաւելուածակն մաս մը պիտի շինուի։ Աշխատութիւնները պիտի սկսին Մարտին։

ՈՉԽԱՐՆԵՐՈՒ ՍՐՏԱԾՈՒՄԸ.— Սելանիկէն, Գէրութէն և Իզմիրէն ոչխարներու, գառնուկներու և այլ կենդանիներու արտածութիւնը արգելուցաւ, պայմանաւ որ միայն երկրագործութեան անհրաժեշտ անասուններուն և բիֆթիք արտադրող ա՛ծերու մասին եղած արտածման արգելքը։

ՄԷՋԵՐՈՒ ՏԱՐԱԼՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Մօնթիդէօ և Լէվանդ գովեստով ի վեր կը հանեն արդի բժշկութեան մէջ կարեւոր տեղ մը գրաւող մէջերու տարրալուծման մասին կայս. բժշկական վարժարանէն քիմիաբանութեան ուսուցիչ Ցովսէփ էֆ. Ճէլալեանի և կայս. Պալատան քիմիաբան Մ. Սինկրոսի ճարտարութիւնը և ձեռնհասութիւնը։ Ուրախութեամբ կ'արձանագրենք այս պարագան, քանի որ բժշկական այդ խիստ նուրբ և դժուարին գործին մէջ, Պոլսոյ տարրալուծներէն ծանօթ քիմիագէտ Ցովսէփ էֆ. Ճէլալեան յաջողութիւն մը ձեռք բերած է Մ. Սինկրոսի հետ։ Նոյն երկու թերթերը այս առթիւ հետեւեալ նամակը կը հրատարակեն.— «Խղճի պարտականութիւն մը կատարած պիտի ըլլամ հանրութեան ուշադրութիւնը դարձնելով այն խզճմտութեան վրայ որով Ցովսէփ էֆ. Ճէլալեան և Մ. Սինկրոս ի գործ կը դնեն իրենց յանձնուած տարրալուծութեանց մէջ։ Ամենածանր երիկամատապի մը (ճէֆտրիք) ե՛թարկուած որուն դարմանումը և ապաքինումը միայն մէզի քննութենէն կախում ունի, մեծ գոհունակութեամբ հաստատեցի թէ վերոյիշեալ անձնաւորութենց կողմէ գտնուած արդիւնքը, ամէն կէտերու մէջ համապատասխան էր քննութեանց արդիւնքին։ Բարիզի ամենէն հռչակաւոր տարրալուծներուն, որուց ես դիմած էի։ Այս պատճառաւ և մանաւանդ հանրութեան օգտակար ըլլալու համար է որ զիրենք կը յանձնարարեմ»։

ՀՆՈՒԹԵԱՆՑ թանգարան մը պիտի կազմուի Իզմիրի մէջ, նահանգին զանազան կողմերէն գտնուած հնութիւնները հոն ցուցադրելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ.— Էմբրնէէն կը գրեն թէ Տէաէ Աղասի մէկ գիւղին մէջ աւազակներ ապաստանած ըլլալով, անմիջապէս զօրքեր զրկուեցան։ Առաւն կանուխ գիւղը պաշարուեցաւ և խուզարկութեան ձեռնարկուեցաւ զինեալ երկու օտարական աւազակներ և ուրիշ գիւղէ մը երկու գիւղացիներ զէնքի դիմեցին։ Զինուորները պատասխանեցին, որով ընդհարում մը սկսաւ։ Աւազակ մը սպանուեցաւ, իսկ միւս երեքը ձերբակալուեցան։

ՄԱՀ.— Դամասկոսի նահանգին աւագ ճարտարագէտ Մ. Բոլ Աբէրի, եղբայր քիմիագէտ Մ. Բիէր Աբէրի, մեռաւ։ Մնած էր 1852ին Պոլսոյ մէջ և 1870էն ի վեր կառավարական ծառայութեան մէջ էր իբր ճարտարագէտ։ Դամասկոսի մէջ շատ մը կարեւոր շէնքեր, ինչպէս Թաղապետական պաշտօնարանը, Մեծ-Ճուկան, հիւանդանոցը և այլն ինքը շինած է։ Հիճազի երկաթուղիին մէջ ալ բաժին ունեցած է։ Գերման կայսրը անոր շնորհած էր Բրուսիական Կարմիր Արծիւ պատուանշանին սպայութեան ատիճանը։

ՔՕԼԷՐԱՆ.— Պաղտատի, Պասրայի և Մուսուլի մէջ երեւան ելած քոլէրային դէմ մաքառելու պաշտօն ունեցող բժշկական յանձնաժողովը Պասրա ժամանեց։

—Վանի մէջ Ցնվ. 13 և 14ին քոլէրայէ չէ գեպք և ոչ ալ մահ պատահած է։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ մէջ ուսումնասիրական ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ գերման հնագիտական յանձնաժողով մը։ Գերման դեսպանատունը այս առթիւ արտօնութիւն խնդրեց կառավարութենէն։

ՊԵՏԱԿԱՆ պաշտօնատուններու կողմէ կատարուած նուազուրդներուն մասին Կանոնագիր մը կը պատրաստուի։

ԲԱՍԷն գաւառակի կալուածատուրքի տոմարները այրած ըլլալով, նոր կալուածատոմարի պիտի ձեռնարկուի, որպէսզի ամէնց ետք կանոնաւորաբար գանձուին կալուածատուրքերը։

ԶՈՒԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Օսմ. ծովերէն ելած թարմ ձուկերը իրաւ է թէ մեծ քանակութիւն մը կը ներկայացնեն, բայց Թուրքիոյ մէջ ապած ձուկերուն կարեւորութիւնը աւելի է։ Մանաւանդ վերջին քանի մը տարիներուն մէջ ապած ձուկի վաճառականութիւնը կ'աւելնայ, բայց անոնց վրայ եղած ներածութիւնը կը նուազի։ 10 տարի առաջ 5–6 միլիոն ղրուշ բռնող ներածութիւնները 1900ին 3,711 279 ղրուշի իջած է։ Իսկ արտածութիւնը 1900էն ի վեր 4 միլիոնի չուրջ կը դառնայ։ Մայրաքաղաքիս շրջակայ ջուրերուն մէջ բաց ի ռիգկայէն միւս ամէն ձուկերը կան, որոնք դարձեալ առատ են հակառակ ձկնորսութեան հին դրութեան։ Օտար երկիրներէ եղած ներածութիւններն ալ մեծ մասամբ կ'սպառին Պոլսոյ օտարազգիներուն կողմէ։ Մնաց որ այդ օտարականները ժամանակ մը Պոլսոյ և նահանգներուն մէջ ապրելէ ետք տեղական ձուկերուն կը վարժուին և օտար երկիրներէ եկած ձուկերուն յարգ չեն ընծայեր։ Ահա այս պատճառաւ է որ ընդհանրապէս ազի ձուկերուն սպառումը թէ երկրին մէջ և արտասահմանի մէջ կ'աւելնայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻՇՏ ՕԴԵՐԸ.— Ամէն կողմէ լուրեր կը հասնին թէ այս տարուան ձմեռը անսովոր կերպով սառուկ է։ Պիթլիսէն կը գրեն թէ սառուկ ձմեռ կ'ընէ և օրերով ձիւն տեղացած է։ Ճամբաները գոցուած ըլլալով, թղթատարները չեն կրնար երթեւեկել։ Գոնիայի մէջ հետզհետէ տեղացող ձիւնը բաւական բարձրութեան մը հասած է և թէ օդերուն բացուելէն բնաւ յոյս չկայ։ Ջերմաչափը զէրոյէն վար 16 աստիճան իջած է։ Վառելանիւթերը ոսկած են։ Անցեալները Ռոսոսթօ գացող առագաստանաւի մը մէջ Բանելէի անուն նաւազ մը մեռեր է ցուրտին սառուկութենէն։ Մանաղերի մէջ անսովոր ձիւն տեղացած ըլլալով հաղորդակցութիւնները դադրած են։ Երկաթուղիները չեն քանիր կամ չեն կըրնար իրենց որոշ ժամանակին հասնիլ։ Սէլանիկի մէջ ածուխին հարիւր օքան 70 ղրուշի կը ծախուի և փայտին մէկ չէրին ալ՝ 35 ղրուշի։ Այաքնի նահանգին Բալչիք, Գարաթը և Գաստը գիւղերուն մէջ ողողումներէն երկու վարժարաններ փլած եւ հինգ տուներ ալ վնասուած են։

ՄԱՔՍՍԽՈՑՍՆԵՐ.— Քանի մը օր առաջ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Ծխախոտի երկու մաքսախոյներու և դէներու միջեւ, որոնց հետ կային նաև զօրքեր։ Մաքսախոյները զէնք քաշեցին, զօրքերը պատասխանեցին, որով մաքսախոյներէն մէկը վիրաւորուեցաւ և միւսը ձերբակալուեցաւ։ Փախցուած մեծաքանակ ծխախոտ գրաւեցին դէները։

ԲԵՂՍՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— Պոլսոյ մէկ գիւղին մէջ Թրքուհի մը երեք զաւակ լոյս աշխարհ բերաւ իրարու ետեւէ, երկուքը աղջիկ և մէկը մանչ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Այաքնի Վերաքննիչ տատանը դատեց Քարապէրէգ Հիւսէյնը, որ Թէվֆիք պէյի կողմէ դրամ առնելով Մէհմէտ անուն ուրիշ մէկու մը հետ սպանած էր Պերկամացի Քարին։ Թէվֆիք պէյ և Մէհմէտ փախած են և միայն Քարապէրէգ ձերբակալուած է։ Դատարանը, նկատելով որ ոճիրը Թէվֆիք պէյի դրդումով կանխամտութեամբ գործուած է, մահուան դատապարտեց երկու սպանիչները, իսկ Թէվֆիք պէյն ալ 5 տարուան տաժանակիր աշխատութեան՝ իր ձերբակալուած թուականէն սկսեալ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն Հեռագրական Գործակալութենց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԼՈՆՏՈՆ, 30 Յունուար.—Ճաքոնցիներուն ստուար թիւով օգնական զօրք հասաւ Սանդաքու, ուրկէ Ռուսերը ստիպուած թողուցին իրենց դիրքերը և քաշուեցան Հունհոյի կողմը։

ԲԱՐԻԶ.— Սանտաքուի վերջին կռիւներուն մէջ Ռուսերուն կորուստն է 24 սպայ և 1600 զինուոր սպանուած և վիրաւոր։

—Ռուսական բանակին նոր պարտութիւնը և մեծ կորուստները յանկարծական յուսախաբութիւն մը պատճառեցին Բեթերսպուրգի մէջ, որովհետեւ Զօր. Քուրոքաթքինի ասկէ առաջ ղրկած մէկ տեղեկագրէն՝ գէթ ա՛յս անգամ յաղթութիւն մը կ'ընդունէր։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԷ

17/30 Յունվար 1905

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Ամէնէն բարձր գինը	96.25
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	96.30
» վար գինը	96.23

ՐՈՒՄԷԼԻի ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	127.62
Երէկուան բարձր գինը	128.—
» վար »	127.62
Քրէթի Ֆոնտիէ էժիբսիէն Ա	296.
» » » Բ	268.75
Քարտի	513.
Պանք Նաս. Կրէս.	429.—
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.35
Ռէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	360.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	12.02
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղր.էն	ղր. փր.
Մէճիտիէ արծաթ	108.16
Անգլիական ոսկի	109 38
Ֆրանսական ոսկի	87.17
Քրիմից	51.
Նոր մէթալիք	103.10
Բոլ	90.—
Բուլգարի թղթադրամ	8.62
Լոնտոն 3 ամիս	111.15
Բարիզ »	22.57½

ԳԻՐՔՕՂ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,,Ի 85

ԲՕՆԱՑՈՆ ՏԻՒ ԹԷՐԱՑԼ

ԱՕԳԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻՁԵԱՆ, ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

ԹԱՐԳՄ.

ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Ա. ԳԱՍ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԻԴ.

ՆՈՐ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Պասդիան տեղական անուանուած էր, ու թէեւ իր նոր ասիճանին պաշտօնը կատարած չէր, որովհետեւ 1815ին թողած էր զինուորական ծառայութիւնը, բայց Պառուայ Լէգէոնի ապայի ասիճանին վարդանիչին պատճառաւ հանգստեան կոչուած գնդապետի կամ նոյն իսկ պահեստի բանակի ապայի տեղ կը դնէին զինք։ Ուրեմն Ժանի համար արդարանալի էր մը տերմութիւնը որ կրած էր գոյութիւն ունենալ Պասդիանի և իր հօրը միջեւ։

—Ներեցէք, օրիորդ, ըսաւ, յարգանօք համբուրելով աղջկան ձեռքը։ Ներեցէք որ չարաչար կը գործածեմ ձեր բարութիւնը։

—Պիտի՞ն..., ըսաւ Ժանն անձուկ յանդիմանութեան շեշտով մը։

Պասդիան դաշնակին նայեցաւ։

—Շատ կը ցաւիմ այս դաշնակին համար, ըսաւ, եւ երբեք չեմ ուզեր ծախել։ Ուսան բովանդակ կեանքս մէջ եւրախտապարտ պիտի ըլլամ ձեզ այս ծառայութեան համար։

—Օ՛հ, ըսաւ Ժանն, կրնա՞ք ծառայութիւն անուանել ըրածս։ Հօրս մէկ վաղեմի ընկերը չէ՞ք։

Պասդիան խոնարհեցաւ։ Ցեռայ, չուզելով արտաքին յիշատակներ արթընցնել աղջկան մտքին մէջ, խօսակցութեան նիւթը փոխեց։

—Շատո՞նց կը բնակիք հոս, հարցուց։

—Ամիս մը կայ։

—Մարդ կը ճանչնա՞ք այս տան մէջ։

—Ո՛չ։ Մեկուսի կ'ապրիմ։

Մերունի զինուորը աղջկան երեսը կը նայէր, սքանչանալով անոր գեղեցիկ գեղեցկութեան, մերմակ աղուոր ձեռքերուն և մինչեւ այն արտայայտութեան վրայ որ գերագոյն ազնուականութեան մը, չնորհ մը կը դրոշմէր անոր դէմքին վրայ։ Կ'ըսէր ինքնիրեն որ եթէ աղուոր թեանը չափ առաքինութիւն ալ ունենար, Արման երջանիկ պիտի ըլլար զայն սիրելով, և նախկին հիւսարին սիրոը ուրախութեամբ լեցաւ երբ մտածեց որ թերեւս օր մը պիտի տեսնէր աղուոր ու նորատի աղջկան ներս մտնելը Քիւլդիւր սէնդ Քաթէրին փողոցի վաղեմի ապարանքէն, ուր միայնակ կ'ապրէր Քէրկադի կոմսերուն վերջինը։ Թէեւ ծերունի զինուորը դիտութիւն չունէր, բայց վերջապէս միջոց գտաւ խօսակցութիւնը քիչ քիչ բերելու Արմանի, անոր կատարած ազնիւ պաշտօնին, մինչեւ այն տեղն անոր անցուցած խստամրեր և տխուր կեանքին ու այն ծանր և անառմանելի հրաձգրին վրայ որ կը չնորհազարդէր անոր բովանդակ անձը։ Ու թէեւ չարտասանեցան օ՛չ Արմանի, ոչ Պասդիանի անունները որոնք կրնային Ժանին յիշեցնել սա խօսքերը զոր Արման ըսաւ Լէոնէն բաժնուած ատեն.— «Քէրկադի ապարանքը կը բնակիմ, Քիւլդիւր սէնդ Քաթէրին փողոց։ Եթէ պէտք ունենաք զիս տեսնելու, Մ. Պասդիանը հարցուցէք», բայց Ժանն ց ւեցաւ երբ Պասդիան նկարագրեց այն մարդը որ զանազան ծպտումներով օգնութիւն կը հասցնէր առապեանեներուն։ Միայն եկաւ ձերմակ ձեռքեր ունեցող երիտասարդ գործաւորը և մրմռաց.

—Եթէ ա՞ն է...։

Եղեռ աղջկան սիրոը արդէն կը բարախէր անծանօթ յուզումով մը զանգակի ուժեղ հարուած մը լսուեցաւ։

—Ձեր դուռը կը զարնեն, ըսաւ Ժանն Պասդիանի։

Մերունի զինուորը ոտք ելաւ, Ժանէն արտօնութիւն խնդրեց երբեմն դալ տեսնելու զինք,— արտօնութիւն զոր աղջիկը չնորհեց իսկոյն ժպտելով—։ Ցեռայ Պասդիան մեկնեցաւ։ Արմանի նախատեսութիւնը իրականացաւ։ Ժանն իր հիւրը տարաւ մինչեւ դուռը որ ասդուղին վրայ կը նայէր, բայց հայցեց թէ դուռը բացուեցաւ, Օր. որ Պասդէ ժամանեցաւ և ամբողջ արիւնին իր սիրոը խուժելը զգաց։ Սանդուղին գլուխը, Պասդիանի սենեկին առջեւ, տեսած էր 30-35 տարու բարձրահասակ երիտասարդ մը,- այն խիզախ և խիստ դեղեցկութեամբ ուր իր դիմագիծը կը դնէ հոգիի տխրութիւնը։ Ժանն ճանչցաւ իսկոյն այն երիտասարդը, զոր արդէն կը սիրէր։ Արմանն էր, ո՛չ այն Արմանը որ գործարի տարազ հագած էր, այլ կոմս Արման տը Քէրկադը, վարելով պարզութեամբ հագուած։ Արման զարմանքի շարժում մը ընելով Ժանին զոր բնաբերեց յարգանօք։ Աղջիկը խոնարհեցաւ և դուռը անմիջապէս գոցեց։ Բայց իր յուզումը խանգարած չէր կոմսին ուշադրութենէն և անհուն ուրախութիւն մը լեցաւ իր հոգին։ Կը զգար թէ կը սիրուէր։

ԻԵ.

ՊՈՒԺՕՆ ՓՈՂՈՑԻ ՏՈՒՆԸ

Երկու օր անցած էր յորմէ հետէ Ուիլեամ Պասդիանի այցելութիւնը ընդունեց Սէն Լազար փողոցի տաղաւարին մէջ և անոր յայտնեց իր բացարձակ գիտաւորութիւնը թէ զէնքով հատուցում կ'ուզէր անպատճառ։ Այս երկու օրուան միջոցին մէջ չատ դէպքեր տեղի ունեցած էին, զորս արդէն գիտնք։ Նախ Սբրիդ Սէիրանդ փողոցը թակարդի մէջ ինկած էր և Պօրբէշի ձեռքէն խլուելով, Ուիլեամի հրամանաւ և Բուլարի միջոցաւ Բարիզէ հեռու տարուած և այրի Տիբարի յանձնուած էր։ Ցեռայ Պօրբէշ իր տանը մէջ կատարած էր նամակի այն ասկալի կատակերգութիւնը որ Հերմինի սիրոը պիտի խորտակէր։ Ցեռայ Ֆէրնան գողութեան յանցանքով ամբաստանուած էր և Պասքարայի տանը մէջ ձերբակալուելէն ետքը Բանսիերժրրի բանտը նետուած էր։ Վերջապէս Պասքարա,—որմէ կը վախնար Ուիլեամ, զայն իրեն գործիք ընելէ ետքը,—տարուած էր Պլանշի քով ուրի մտոյ պիտի երթանք գանենք զայն։

Արդ, այս դէպքերուն կատարուելէն ետքը, Սբր Ուիլեամ Պրդոն փողոցի մէջ Բոլարի վարձած տունը փոխադրուեցաւ Պասդիանի հետ ունեցած միջադէպին յաջորդ օրը։ Տունը, մինչը ըսելով, երկարկ տաղաւար մըն էր, պարտէզի և բակի մէջ կառուցուած։ Դուքա Լ..., երկու տարի առաջ չինել տուած ու կահաւորած էր զայն վայելուչ հոխութեամբ և վեց ամիս ետքը լքած էր։ Երիտասարդ Դուքը Օրեան Թատրոնին դերասանուհիներն մէկոն հետ իր յարաբերութեանց խզման հետեւանքով ամնասան եղած էր

(Շարունակելի)

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՁՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ՖՐՌ. 9,500 000

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար 17 վերապահովագրող ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից ՖՐՌ. 142,750,000

Ցվերջ Դեկտ. 1904ի կատարուած պահովագրութիւնը 1,618,000,000 ֆրանկ.

Վնասուց համար վճարած՝ մինչեւ 31 Դեկտեմբեր 1904 32,000,000 »

ՊԱԼՔԱՆ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ Հրդեհի, Ծովային փոխադրութեանց, կեանքի և արկածներու դէմ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ և վերապահովագրական գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպիոյ մէջ, յեգիպտոս և Ամերիկայ Միացեալ Նահանգները։

Գրէսի Լիոնէ.— Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր

Տէօյչէ Պանք.— Պերլին, Համպուրկ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ (Անկլօ Էճիպտիրէն Պանք.— Աղեքսանդրիայ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ) Անկլօ Աւստրեան Պանք.— Լոնդրը, Վիէննա, Պուտապէշտ
Պանք Նասիոնալ Պիւլկար (Սոֆիա
Պանք տը Իզմիր ( )

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՋԵԱՆ

50—2 Թահթապրուն Խան, Ղալաթա, Կ. Պոլիս

ՈՒԷՍԹԷՐՆ

TORONTO WESTERN LONDON 1851

ԲԱՐԼԱՍԷՆԹՅՆԵՐ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱՒՍՈՒՍՈՒՄԵԱԼ ԹՈՐՈՆԹՈ ԵՎ ԼՈՆԴՈՆՅԱ

1851ՏԷ ԹԷՔՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄ Ֆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍ

Թողմին օլունան զիյանլարրն մէճմուլ. ֆնկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Քեսմիլէն Թէէմիյէ օլունմուշ սերմայէ » » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իթթանպոլ, Սուլթան Համամ, Գալաթան օղլու Խան Ն՝ 43։

Թարգմանտա իշկիւզար վէ միւթէպէզ ահէնթէլէր արանըլմագտա ազգ։

ԻՒԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ ֆիրանսըզ վէ Ամէրիկա գումբանիաներն սէրմայէսի հասըլաթինա նիսպէթէն 100 % օլաուղը հալդէ Ուէսթերնի 125 % տիր։ Իյթէ պու հագիգաթ Ուէսթերն բագիպլէրինէ թէվէֆֆիւգ իթմիմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։ 10—10

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԵՐՑՈՒՐԹԵԱՆ ՀԱԴՈՒՍՑՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներուդ փայլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ յամերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ ի վաճառատուն, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը դարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի ժամն գիներով։ Կը գտնուին նաև հոն հարսի կիսանա, քողք, քողի մնասուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փեսաք, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի ֆէրեր, այցելեցէք անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու հոյակապ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացուցած պիտի գտնէ։

ՍԵԱՆ ՏԵՂ ՁԵՐԲԱՏ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանբա խանի տակ, թիւ 86 29—50

Ա՛ԻԹԻՆԹՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷՔՍԻՍ ԳԻԼԻԸՆՄԸՇ

Մէրքէզի իսարկի — Բարիզսի, Վանսոմ մէյտանընտա 9 նիւմէրոյը
տայիրէի խուսուսիյէրինեն

ՀԱՐԻՒ ՄԻԼԻՈՆԻ

Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 119,000,000 ֆր.
1903ին թահսիլաթը 25,000,000 »
Թէմիէ օլունան զիյան 984,000,000 »
Սիկուրթայը էմլաքին գիյմէթի 22 միլիառ։

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄԻՐ ՄԻԼԻՈՆԻ

Սէրմայէ վէ իհթիեաթ 161,500,000 ֆր.
1903 բրիմ թահսիլաթը 19,000,000 »
Թէմիէ օլունան զիյան 130,000,000 »
Սիկուրթաթալանէօմիւր 278,000,000 »

ՊՈՒՇԵՐԲԷՔ կաեէՔ միւսաիա չէրաիթ իլէ թիւրքիատա սիկուրթա գայա իտէր

ԷՕՄԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւպէսի տահի միւիթէլիֆ սուրէթատ վէ խուսուսի էհվալին ֆիյաթլարը էօմիր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԲԻԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Օսմանլը Պանքասը» ադը. Թիւրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն միւսիրիյէթը ումումիյէ = Սթամպուլատա, Սուլթան Համամընտա, Գալաթադա Սգլու Բասատը

Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Միւտիր մուաւինի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍՍԵԱՆ

Ղալաթատա այրուձա պիր Շիւպէսի օլտուղը կիպի՝ Մէմալիքը Մահրուսէնին հէր թարաֆընտա տահի խուսուսի ամանալարը վար ադը։ 50—10

ՉԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ ՄԸ

ՄՕՐԻՆԱՅԻ ԶՈՒՏ ՉԿԱՆ ԻՒՂ

ԴԻՄԵԼ ԽԱԶԻԿ ՖԷՄՃԻՆԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա Պաշի, «պողոչանի»ին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ՝ Պօլսոյ կարեւոր և կենդրոն մէջ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մօրինայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հեռաձեռ չատացած է, այսն խնդրանքներուն և ի մասնաւորի Աղնիւ յանախորդաց գոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուստի այս անգամ յաջարարելու թէ՝ մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տուած ըլլալով Բէթէր-Մոլլէրի Մօրենայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՌԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախուի Դեղարանս՝ թէ՝ մասնաւոր չիւրու մէջ և թէ քաշով, ամէնէն փոփոկագոյն ստամոքսի համար իսկ խիստ ախորժելի ըլլալով, թէ՝ մեծերու և թէ՝ տկարագոյ պզտիկ տղայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել թէ՝ ածան և թէ առանց հոտի զուտ և անխարդախ ձկան իւղ, թող հասնին դիմել դեղարանս, գէթ մէկ անգամուան փորձով մը ստուգելու մեր խօսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ եւս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պատիւ ունեցաւ իբրեւակ գնահատուելու զրգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով պէտք կը դայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՇԱՏԱԿ.—Գոհ ձգել յանախորդները միշտ՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և տրուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Պաքրութիւն, ապանեխման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս սկզբանէ եղած են միշտ։

Եւրոպական ասն մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն չարթաս Զուիցերական թարմ պատուաստի թիւպեր (սեր գայէմի) կը հասնին բօսթայով։

Ցիւնէք նաև ամէն օր Դեղարան յանախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորապէս ծանօթ Բ՛ԻՇԿ ԱԼԼԱՀՎԵՐԴԻ Էֆ.՝ որ ամէն Գ. Ե. Շբ. օրեր ժամը 8—11 ֆրէն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մանագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանարան։

ԴԵՂԱՐԱՆՆ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԴԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱԱ 50—32

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳԴԷՍՏ ԵՒ ԷՒՐԻՄԻ ԽԱՑԾՂԱՆԷ

Եւրոպայէն ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Յունաստանի Արուեստից Ծուցանդէսէն արժանի արծաթ չքանչանի արժանացած է։ Անուշահամ է և բնաւ ատամքը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խորասանեան էֆէնտիին։ Այս խայծղանը եթէ սուրճի դգալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով ըմսի, ամէն կարգի ստամոքսի հիւանդութեանց դէմ կը պայպանէ մարդը։

Արագապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի իլուսաքները, պուծիթը, դժուարաշունչութիւնը, թոքախտ սկզբնաւորութիւնը, մորթի հիւանդութիւնները և ծնունդական գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գէնն է 5 դահեկան։ 4—50

ԼԱՆՔԱՇԻՐԻՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սգերլիճ

Դրամագլուխ 12,000,000
Տարեկան հասոյթ 3,986,000

Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կիանցի վրայ

Որ այժմ ձուլուած է ՌՕՃԸԼ ապահովագրական Ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ տեփականութիւններու վրայ,—քարաշէն և փայտաշէն կալուածներ, առեւտրական թանգեր, ապարանքներ, եւն. եւն.։

Լանքաշիր միւտ նպատաւոր եղած է ամէն կողմանէ արագ և արդար կերպով կարգադրելուն համար։

Իր դրամագլուխն՝ 12,000,000 ստէրլինգ։ Ասկի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'ներշխանարհ ապահովագրեալներուն։

ՑՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, ԹԻԷ 1' ԼՕՐԴ ՅՕՆ ՍԳՐԻՊ
ԼՈՆՏՈՆ, 28' ԼՕՍԳԱՐՏ ՍԳՐԻՊ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՊՕՆՏ ՍԷՆԼԷՐԻ ԵՒ ՔԷՆԷ

Նո. 4 և 5 Թիւրիք Թիւնէլ խան
Դիր.-Գործակալ Էֆէնտի
ՄԱԿՍՈՒԹ Ա՛Ճ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ուրիշ դեր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ 50—33

ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻ

ՀՈՅԱԿԱԼԱՊ ՕԹԵԻԱՆ

Ֆենկի Զապիյի ճասսեսի

Նոր տիպնուած գեղակերտ տեսիլքն մէջ

Դէպի Պապը Ալիի զարմիվերը բարձրացուցեր կը տեսնեն հոկայ չէնք մը, ճարտարապետական վերջին օրէնքներով գեղակերտ կառուցուած, որ իր արտաքին շքեղութեան հետ կը բարձրացնէ նաեւ առողջապահիկ պայմաններու ամբողջութիւնը։ Այս է ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻՆ, զոր այս գործերեն Ծանոթագէտ ՑԱԿՈԲ Էֆ. ՆՇԱՆԵԱՆ վարձած է ու կահաւորած հիշդ եւրոպական սիստէմով։ Մաքուր ու հանգստաւէտ անկողիններ, օգաւէտ ու լուսաւոր սենեակներ, եւրոպական ու արեւելեան ոճով էֆիշներ, առատ ջուր ամէն յարկի վրայ։ Չքեղ սրահներ ընթերցանութեան, հիւր ընդունելու և ժամանցի, ձմրան համար եղկ ջերմութիւն մը, պաղկեր և պատուաստ ապատարկներ, մաքուր հերմակեղէն և վերջապէս հանգստաւէտութիւն ապահովուած։ Փափաքողներու համար նաեւ ճաշ սթէլին տակի ՄՕՏԵՌՆ ճաշարանէն։

Գին մէկ առանձնակարգ անկողնի՝ 10 ղրշ. Բ. կարգի՝ 5 ղրշ.։

Ցանկը էֆ. Նշանեան պատիւ ունի ծանուցանել իր առատաւոր յանախորդներուն թէ բան առանձին կը չարտաւնակէ իր զուլխանոցի ու գանձումներու և վճարումներու հիւղ, միւնուն օրէրին մասնաւոր մէկ բաժանումին մէջ։ Իսկ կոչկավաճառութիւնը կը շարունակէ նոյնպէս Իսկենտէր Զողաքիի իր հին վաճառատան մէջ։ 7—10

ՉԱՑ ԷՎՐԱԳ

Բէյնճէնպիկ կիւնիւ աքչամ իւթի սաթի 12 գարարլարընտա Վալիտէ խանընտան Գալաղ Բազար վէ Բէօրբիւյէ պատար օրան մէսաֆէ տարիկիտէ սիյանի պիր մէնիլ սէրուենիտէ պիր գօրիա սէֆիթերիյէ պիր եէվիյէ տէֆիթերի վէ պիր գաչ սատա պէաէլի թէեսիյէ իսիլմիշ պօնօլար օլաուղը հալտէ սիւլիմիլիմշ տիր։ Հէր քիմ պուլուպ նա վարիտէ խանընտա 20 նուսմէրատա Պաղը Հարէրի աղանն օտաբրնա կէ-թիրմիշտէ Խարբա լիրա պախշիշ վերիլէնէկի հրան օլունուր։

HUILE DE HOG

ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՒ ՉԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

Հանրածանօթ են այն առողջապահիկ արդիւնքները զոր վատառողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'ստանան թարմ մորիւի լեարդէն հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղը ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ ատորին իւղերէ, որոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն եռախառնութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդեցութեան, որոնք անհրաժեշտ են հիւանդներուն։ Իր անժխանգիր գերազանցութիւնը աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վարձարուած է բոլոր արուեստանոցներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ չիշերով միայն կը ծախուի։ Արտաքին պահարանի վրայ պահանջեցէք գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշը։

EMULSION HOGG

ԷՄԻԼԻԶԻՕՆ ՀՕԿ

ԿՐԱՑԻՆ ԵՒ ԱՂԱՑԻՆ ԻՐՕՖՈՍՖԻՐՈՎ ԵՒ ԿԻՍԷՐԻՆՈՎ

Մորիւ Ձկան իւղի գործածութիւնը դիւրացնելու համար անոնց որոնք զզուանք կ'զգան,—այսինքն ադոց և մանաւանդ չափահասներուն համար — Մ. Հօկ օլարակը չինած է իրեն յատուկ մորիւ Ձկան անարատ իւղին, և կը ծախէ «Էմիլզիոն Հօկ» անուանով։ Գործածութեան այս եղանակը շատ կ դիւրացնէ իւղին գործածութիւնը։ Էմիլզիոն Հօկը, որ Հօկի իւղի բոլոր բարերար յատկութիւններն ունի, կիրի և ադի իրօֆոսֆիրով և կիսէրինով խառնուած է։ Իր բաղադրութեան մէջ գտնուած նիւթերուն գերազանցութիւնը ուրիշ ամէն իւղէ նոյնքանակ կրնէ գայն։ Հօկի մորիւ ձրկան բարմ իւղն և Էմիլզիոն Հօկը եռանկիւնաձեւ չիշերով կը ծախուին ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։ Արտաքին պահարանի վրայ պահանջել գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշը։ Մեծաքանակ յանձնարարութիւններու համար դիմել Մ. Էմ. Ծանոյի, Կ. Պոլիս։ 50—28

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գարու, Պէճ Պիր Զէյթունի դիմաց

Կատարեալ դարմանում ամէն նեսոյ ֆտած ակռաներու, և նաեւ ատամի կը դնուեղ արհեստական ակռաներ բնական գեղեցկութեամբ։

Ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսքեսիյէ, իր բնակարանը։ Եր. ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գարու, Գիւն.-Պիր-Զէյթունի դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։ 50—32

ՕԳՏԱԿԱՐ ՀԱՅՏԷ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

Վ. Մ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

ԼՕԶԱՆԷՆ ՎԿԱՅԵԱԼ

Բերա, Մեծ Փողոց 454. Ռուսական հիւպատոսարանին կից

Կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 (ը. Բ.).— Գ. և Շբ. օրերը առաւօտէն։

Ամէն անոնք որ պէտք ունին Ատամնաբուժական գեղեցիկ վստահութեամբ կրան դիմել մինչեւ դարմանումը, ուր՝ պիտի գտնեն կատարեալ դարման, ըլլայ վիրաբուժական, կամ արհեստական ատամներ դնելու կամ ատամներու համար։ 50—10

Ատամնաբոյժ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՌԱՐՄԱԳ-ԴԱՌՈՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6

ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը ժամադրութիւնամբ

50—33

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

Տօքթ. Մ. Բարաղամեան, որ վերջերս Բարիզ դարձած էր վերադարձաւ։ Այս անգամ, արդէն իր մնացած ճիւղերուն ուսուցուցած է իրարու հետ սերտ ծանօթութիւն ունեցող մասնաբարձութեան, տղայոց հիւանդութեան և կնախտաբուժութեան ճիւղերը, եւ այս վերջին մասը կազմող կանանց երեսի մազերը բուժելու դրութիւնը, անգամ մըն ալ չի բուսնելու պայմանաւ։

Հասցէ. — Իսկիւտար, Սէլամլըզ Սէֆիր Օղլու փողոց թիւ 8։ 5—20